

300553

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

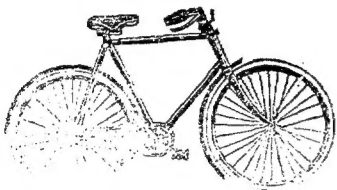
శనివారము 1915 సం. జూలై 24 వ తేది గురువారము

No 73

నంబరుము. ౨

రాక్షస నామ సంవత్సర శ్వేత మాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

నంచిక ౭౩

వైసికల్స్, ఆఫీసులు మావద్ద చాకగా
వారకును. వాటి సామానులు:— టైర్లు, ట్యూ
బులు, మొదలైనవియు మావద్ద మిక్కిలి సరస
ము గనుక పెట్టిన వాడుక. గ్రామోఫోనులు
కాఫలినవారు మమ్ము విచారించుడు.

చెన్నపట్నం నుండియు ఏ వస్తువు కావలసి
నను మాకు తెలియజేసి, పంపిన పంపెదము.
మదరాసు నుండియు సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ,
15 బాడ్యే, మదరాసు.

ప్రశస్తతమైన కలప వచ్చియున్నది

వలయువారికి ఇదియే మంచితరుణము.
తక్కువధరలకు కొద్దికాలము మాత్రం
విక్రయించబడును.

మావద్దనున్న ఇప్పుడే బర్మాదేశమునుండి నాణ్యమైన
టేబులకలప, పింగడేబులకలప మర్బి ఎంగ్ అనుపేరుగల యెర్ర
కర్ర మొదలుగాగలది అనేకవైభావావారిగా, అనగా పలకలు
రవుకుర్రలు, వాసములు, డాబా కమ్ములున్న, కిటికీలు
ద్వారములు మొదలగువానికి వుపయోగించు కమ్ములున్న,
స్థంభముల దూలములు, తనాబీ-బు వుపయోగించు పలకలును
బంగారంపెంతును బిళ్లపెంతును గూడ నేయటకు వుపయో
గించి రీపక బద్దలును విస్తారముగా వస్తుటచేత స్థలము భాళి
చేయుటకు గాను కొద్దిరోజులుమాత్రము చవుకగా విక్రయించు
చున్నాము. ధరలు తెలియగోరువారు ఇట్లు వ్రాయవలెను.
అచంట సుబ్బారాయుడుగారు.
కంట్లాక్టర్స్, కల్వన పట్టణం, కాకినాడ.

వరకాభివృద్ధికి సూతన మార్గము.

మీరు వ్యాపారము చేయు విస్తృతమును,
మీచే తయారుచేయుబడిన సరైన రకపు సామాను
లును, నిర్మించబడిన సూతన యంత్రములును,
ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని కేరళింగింపువలె నన్నను, ఆంధ్ర
గృహములందు నాడుకలోనికిం దేవతలన్నను,
మీరుచేయు ప్రయత్నముల వోడ్డుకుటకు ఆంధ్ర
పత్రిక స్వస్థిస్థముగా నున్నది.

ఒక్క రోజునకు మాత్రమే.
ప్రకటన వ్యయము.
ఇంగ్లీషుభాషి 'మైపుల్' అచ్చుచేయించిన
విషయమునకు కాలములోని ఒక్కొక్క పంక్తికి
రూ 0 కి-0 చొప్పునను, బ్లాకులు వర్తకాలకు అం
గుళము 1కి రూ 1.0-0 చొప్పునను తీసికొనబడును.
పెద్దపెద్ద ప్రకటనలు దీర్ఘ కాలము ప్రకటింప
దలచినవారు మా ప్రత్యేకపు ప్రకటన వ్యయ
ముల పట్టికకు వ్రాసిన బంతుబడును.
ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది కాటోల్ పాడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిములుబుట్టించు
పురుగులను నశింపజేయును. టీ 1-కి అ. 0 5-0.

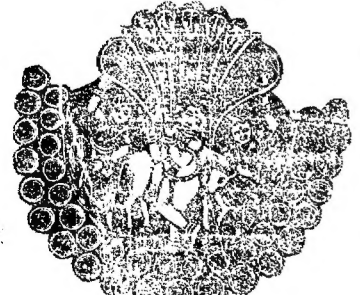
కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును.
240 కట్టులుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆహారపదార్థములకు చీమలు, ను, కడకటింకలు, చీమలును,
దోమలును, పుస్తకపేటికలను చిగులలనుండి కాపాడును.
స్టేజు, టైఫాయిడ్ మలేరియాగోగములు రాకుండ కాటోలు నిన్ను
కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేకనివిషయమైన
నుండనేరదు. అనేకవస్తు ప్రదర్శనములయందు అనేకబంగారు
పతకములను గొప్ప బహుమానములను పొందినవి. అలాగే అందు
కొంపెని, ఒసాక, జపాన్ వారిచే తయారుచేయబడినది.

సోలు ఏజెంట్లు:— టి. హర అండు కో,
16 వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

వై. వే. కె. లి. (సహాయ) బంగారు.
(ఇ క-కు పూరించుకొను)

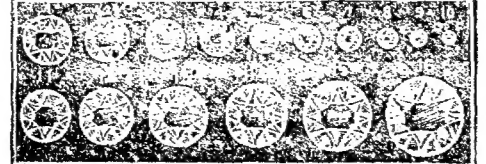

గజెలనాగర
1915 నవంబరు మొదలు
వల స. 50-8-0

మతిముడిపెట్టులను బంగారమునకల, పండినకల, రాళ్లు
ఇక్కినకల, మున్నగునవి క్రిందికి కొన్ని వర్తకాలవద్ద
పొందవచ్చు. కొనుగోరికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును.
సదరన్ ఇండియా బావలెరి మ్యానూఫ్యాక్చరీంగ్ కంపెనీ
1/195, వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.
The Southern India
Jewellery Manufacturing Co.,
1/195, Chinn Bazaar Road, Madras.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

మరాఠు, వరకులు, హదరాసు ఈస్టు.
తంతి విలాసము:— "ఉమ్మడియాక్"
ఇందుక్రింద కనుపరచి: టి. ఇతిరవైశ్యస్థి
బర్మానైజులకు తగుమైనకల ఇరుటిమక్ కెంపు
లున్ను వైక్రంతములు వగైరా కమలములున్ను
బేడకాసులు అలాకాసులున్ను బంగారుపు నగలు
న్ను పైరాన్నిగల నగలున్ను కావసినవారు మా
కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని
మాకుఅర్జును పంపుచుండి ప్రార్థించుచున్నాము.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్గర్తమానముల నెరుంగ
కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము
లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత
మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి
యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, నిడ్డలు దీనియందు
నన్యుకముగల వారందరు వారి యూహలను,
తత్ఫలితములను చెలిసికొనగలరు. దూరదేశముల
నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమ
ములు, యుక్తసమూహారములు, వర్తకమున లాభ
నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పక్షిక్షాళితములు,
ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా అద్దము
తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

వెద్ద చక్కని సీమ అద్దము 6 0 0
సీమ అద్దము 8 9 0
సామాన్య అద్దము 2 9 0
ఉత్తములు అంగీకారముతో వ్రాయవలెను.
ఆమాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,
కంసాడ్. ఆనందమూడుగా, కైరాజ్
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand. Kaira District.

ప్రపంచచరిత్ర

ఇదివరకు కందు సందిలు మొదలైనవి.
ఇందు దేవుల చరిత్రయు సులభము
భాషలో తగినటుల లభింపజేయవలె వర్తకము
గును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు, రమారము
600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రూ. 2-0-0.
(పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ సదుము లేదు. సంవ
త్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.
రలయువారు:— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.
చింతాడిపేట, మదరాసు అని వ్రాసుడు.

జాబులు.

విశేషములకు ప్రకటన.

అట్టేల్లి - సుబ్బారావుగారు, ప్రకటనలేవలకు
చింతించువాడు. సంపాదకుడు.

కమ్మమహాదేవ సభ.

అయ్యో,
కమ్మమహాదేవ లారా! మీరు సాక్షి నిద్రపోతున్నట్లున్నది నిద్రనండి మేల్కొంచుడు, నిద్రనండి మేల్కొంచుడు. మనకులమువారందరికీ ఆ కాశమునుండి కత్తెలములలో చంద్రుని మాడ్చి దీక్షకంటే ప్రకాశించుచున్న యీ కమ్మమహాదేవ సభ అదియందు కొందరు కమ్మమహాదేవలకు ఒక సంఘముగా జేరి మనము విద్యావిహీనులముగా నున్నామనియు విద్యాభివృద్ధి, గాంధీజీలనుండియు విద్యాభివృద్ధి నుండి దేశాభివృద్ధియు దేశాభివృద్ధి నుండి పోషకారాభివృద్ధియు గాంధీజీల మనుజులముతో నీ సభను నేర్పరచిరి. ఈ సంవత్సరము సమావేశ మెట్లు జరుగునదియు తెలియనందుకు పశ్చాత్తప్తుకు కావలసియున్నది. ఈ విషయమును తగినవారు త్వరలో తెలియ పరచగలరని నమ్ముచున్నాము.
దుగ్గిరాల చింతమనేని భావయ్య.

II

వేళాసంస్కరణము - శ్రీవిద్య.

అయ్యో!
ఈ కుడ్య ఆంధ్రప్రతికలో విద్యావంతులగు కొందరు వేళాసంస్కరణ సందర్భములకు తమ సంఘమున కొక సభ నేర్పాటు చేయు నెంచియున్నారని వింటిమి. అదియేమయ్యెనో తెలిగి వివరణ చేయ.
సభలను గురించి చెప్పించుట మాకు గాదు. ఆంధ్రులలో ప్రతి సంఘమువారును వారి సంఘము శ్రీవిద్య విషయమై తగిన సహాయము చేయుచున్నారు.
సరసాపుర తాంబూలకాభివృద్ధి సంఘమువారి పరీక్షలో జరుగమొందిన వారిలోను, విద్యాభివృద్ధి, వారి వారి సంఘాభిమానము తగిన ప్రోత్సాహ మిచ్చుచున్నారు. విశ్వబ్రాహ్మణ సంఘమువారును వారి వారి కలకు తగిన ప్రోత్సాహ మిచ్చుచున్నారు ఈ సంవత్సరము జరిగిన పరీక్షలో కొంతమంది వేళాసంస్కరణకు జరుగుచున్నట్లును వినుచున్నాము.
అట్టి వేళాసంస్కరణ ప్రోత్సాహమిచ్చు సంస్కరణ పరాయణులైన గలరా? ప్రతికలలో గంతులు వేసి, ఆరచిన లాభములేదు. ప్రస్తుతమున కార్యమహామే కావలయును. కనుక సంస్కరణ గోరు విద్యార్థులకు వేళాసంస్కరణ అట్టి వారికలను గొంపించి ముందు వారికి మాన్యుటలగు దురుగాక!

సంస్కరణాభిలాషి.

III

డక్క.

అయ్యో,
ఇదియొక వాద్యవిశేషము. వాద్యవిశేషముల మార్గభేదము నెఱుంగునకి వచ్చినపుడు కొంతదేశీయసిద్ధి నెఱుంగుటయు ముఖ్య కర్తవ్యము. అందులకై కొంచెము వ్రాయుచున్నాను. డక్క ఈ ప్రాంతముల ముఖ్యముగా బ్రాహ్మణేలరుల వివాహాది కుభకార్య సమయములందును ప్రాచీన ప్రభుత్వమైన విదవాద్యములందును అమ్మవారి జాతరలకుంటి గ్రామ్యాత్మకము లందును, సాటింపుటయందును ఉపయోగ పడుచున్నది. దీనియొక్క జల్లెడ చుట్టమునకు తోలుమాయ బడినట్టిదిగను జల్లెడ చుట్టమునకును సంకెంకలై జాలవెద్దదిగను ఉండును. దీనికి గామాంతరములు తమతము, పటము, కనకశిల్పము, తగ్గట, తమటము, తమ్మటము అని మార్తము గలవు. ఇట్టియాత్మకముల వాద్యములు హిందూ ధర్మమునందును ప్రాంతమున్నగు పాశ్చాత్య దేశములందును గలవు. అయినను మనమిప్పుడు చర్చించు వాద్యము అయ్యో! యీ దేశములందుగల వాద్యమునకుంటిదేమైన భరణిగను వదిలివేయఁజేసి పయివారియారమునకు భిన్నముగా ధ్వజేశముం గుపయోగ పడుచున్నావనివలె గంభీరముగా క్కాణించియున్నాడు. "భేరిపటపాజయ్యభివృద్ధి ధ్వజుండుభి

డిండిమో" అనియు "పుల్లరీపటపాదీని ప్రత్యంగని" అనియు నందికత్తులకుచెప్పెను. మనము తెలుసుగాఁజూడఁగలవాద్యములలో గంభీరవాద్యమున నన్య పదవి నిదియే చెందుచున్నది. వాకిపుడు గలిగిన వెద్దనందియ మింక విన్న వింతవచ్చునగాదా! దీని నీ ప్రాంతముల హీనజాతులయిన మాదిగ వాండ్లు మాత్రమే వాయింపుట గోచరము. ఇట్టి యాచారము దేశమెల్లడలను గలదా? ఈ డక్కతో తదితరుల కేయును నెట్లయిన సంబంధముండెనా? ఎఱుంగ గోరుచున్నాను. అనంతపురము ప్రాంతముల పాలచర్మమున్నగుచోట్లను శ్రీకాకుళము ప్రాంతముల అంకవోలుమున్నగు చోట్లను నీరణవాద్యము వాయింపు సాంప్రదాక్షిణ్య లున్నట్లువినుచున్నాను. అయ్యో యీ ప్రాంతముల నున్న పులికా పాతముల కొంచెము యత్నించి విషయమెఱింగింపగలరని ప్రార్థించుచున్నాను. సాంప్రదాయజ్ఞులయిన వారిని వాద్య వివరణము వ్రాయుటలో సహాయపడుటకు వేడుచున్నాను. కాబట్టి సంగతులు ప్రతికలో బ్రచురించిన సంతసము. లేవన్న ద్రాక్షారాము సమీపము ఆంధ్రంగికి నాపేర వ్రాయఁబ్రార్థించుచున్నాను. నేఁగోరునది కేవలమిది యొకే విషయముగాదు.

ఆంధ్రంగి. దువ్వూరి జగన్నాథశర్మ.

IV

గుంటూరు చేర్చునడవి.

అయ్యో,
ఈ పురమునకు పేరుకు చేర్చునగా పి. వెంకట రెడ్డి గారయినను వ్యవహారములు మాత్రము సుమారు 7.8 మాసములనుండి వ్యాపతి హామంతరావు పంతులుగారు చూచుచున్నారు. ఇట్టి అవకాశమునకు కారణము వెంకటరెడ్డిగారు దీర్ఘ వ్యాధిగ్రస్తులకటయే. వెంకటరెడ్డిగారి చేర్చునకాలవరిమితి సమీపించుచున్నది. తెలిగి నీపదవికి కొంపిలర్లలో కొందఱు రావద్దేశించియు కడలిగలదు. మరియు వెంకటరెడ్డిగారు కూడతెలిగి నాపదవికి ప్రయత్నింప నదేశముండినట్లు తెలియుచున్నది. వెంకటరెడ్డిగారు విద్యాభివృద్ధి, సమర్థులను కావచ్చునగాని తమదేహదాహధ్యమును గూర్చియోచించుకొని తాము ప్రజలకు న్యాయమును గలిగింపగలరని లేదోయను విషయమును గూర్చి దీర్ఘముగా వాదించుచున్న తెలిగి ప్రయత్నము చేయరని దృఢముగా నమ్ముచున్నాము ఇక మిగత వారివిషయమై యాలోచించిన వారు ను నాపదవికి నాంతులు అంతగవఁజగముగాలేదు. ఇది గొప్పపని దీక్షింపించి సహధర్మజేటియ, విద్యాభివృద్ధి జేటియ నాలుగు మక్కలు తప్పకులేకండ గక్క మెంటువారికి వాగ్దాతకై వంతుడై జేటియ, పురిపాలనా కాండ ఆమాలాగ్రముగ జెలిసి నట్టియ, నీతికంతుడున, సత్యశీలుడున, అయినట్టియొకరు ఈ పదవిని స్వీకరింప కలసియున్నది. వీని కన్నిటికిని సమాధానము చెప్పగలవారు ప్రస్తుతము శ్రీయంత న్యాపతిహామంతరావు పంతులుగారిని దృఢముగా బలపర్చుచును. వీరు అనేక సంవత్సరములనుండి నీయన్నిపాలిటీలో కాకాలరగాను, కొన్ని వత్సరములనుండి వైస్ చేర్మెనుగాను, కొన్ని మాసములనుండి చేర్మెనుగాను నుండి ప్రజారంజకముగాను, ప్రభుత్వములముగాను, న్యాయదృష్టితో పని జేయుచున్నారు. పూర్వము మున్సిపాలిటీలో నందు పరంపరగా వచ్చుచున్న వెక్కలోపములను సవరించి పురమును పాలించుచున్నాడు. వీరు సర్వజనులకీతము గౌరవింపబడవలె ప్రేమించుక. సర్వజనులముఖము వాడుక. ఒకరు కష్టపడుచుండినచూచి యూరకుండజాలక. చెప్పునముటలను వినువారు కారు. మేనేజరుగాని, గుమాస్తాగాని వ్రాయదానినంతిన బాగుగ పరిశీలించగది సంతకముపెట్టరు. ఇక వీరుపడు శ్రమ వడ్డనాటికము. ఈమండు వేసంగిలో అందులో గుంటూరులో వీరు పురమండచేయుకృషి విషయము మరొకరుచేయరని, ఇది కరకవనము చేసెయ్యఁదరని నొక్కి చెప్పగలము. ఒక పక్షి పూటయేగాక రాత్రులయందు సయితము వీధివిధికి దిరిగి దీపములనుగూర్చియు తదితర విషయములనుగూర్చియు కడు శ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నాడు. కావున ఇట్టి సమర్థులైనవారుండ వేదవాదకొజ్జై వెత్తుటయని; ఇతరులు ఈపదవికి ఆసించుటగాని అంత సమంజసముగాలేదు. కావోలెద నీవిషయమును సావధానముగా పారించి పక్షపాతమునకు పురసౌఖ్యమని నెంచి శ్రీ హామంతరావుగారికి ఎన్నకొన కొందున్నాము.

గుంటూరు పురవాసి.

పరిశ్రమవిద్య

చేతిపనులు నేర్చుకొనువారికి అర్హమును పోటోగ్రాఫర్లక ఎన్. గోపాల స్వామివాద్యునిచే ననుభవముచున్నట్టి వ్రాసిన తెనుగు గ్రంథములు. ఇం దనేక ప్రతిములు పనులు చేయగలిగి యుండుటచే నెట్టివారు నితరుల సహాయము లేక నేర్వవచ్చును. శాయగ్రహణ తంత్రము 1 భాగము:- ఇందు పోటోల తీయు విధము, దేవలిపింగు, గీటచింగు, కథములున్నవి. వెల 8 అణాలు. డిటో 2 వ భాగము 1 వ భాగమున అభ్యాసులకు కఠినములని విడిచిన బ్రామెడెకొల్లార్, ప్లాటినోమెట్, విచిత్ర పోటోలు. చేతిగుడ్డలపై పోటోలెత్తుట, కంటికి కనబడకయ్యుండి కావలసిన కనబడునటుల జేయు వివిధతంత్రములున్నవి. వెల 8 అణాలు. విద్యాగురు 1 వ భాగము:- పోటోల తీయుట, య ద్వాత్మర సిరాలు, వాతసిరాలు సబ్బులు, పెంట్లు, రబ్బరు స్టాంపులు, ఎలెక్ట్రిక్ బ్యాటరీ, ఎలెక్ట్రిక్ లైటు, లైటు, గిల్లు, ఎచ్చింగ్ కొవ్వొత్తులు అగ్నిపుల్లలు మనమేదీక్షింప నేర్చును. వెల 8 అణాలు. డిటో 2 వ భాగము:- పోటోలకు కావలసిన సామానులు ఎలెక్ట్రిక్ కనేక్షన్లు, క్రుతిపెట్టెలు రకంవారిసబ్బులు, వివిధ పెంట్లు సిరాలు, పన్నీరు, ఆల్కలీలు, వార్నిషులు, లైండింగు పనులు ఇంకా అనేక వివిధములైన పనులు గలవు. వెల 8 అణాలు. చిరునామా:- ఎన్. గోపాల్ అండు కంపెని, 18 రామానుజయ్య వీధి, సామలకూరుపేట, మద్రాస్.

Wanted.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము నందును ఆంధ్రప్రతిక కక్షమున క్రొత్త చందాదార్లను జేర్చు ఏజెంట్లు కావలసి యున్నారు. 1915 వ సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల ఆంధ్రప్రతికకు క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన ఏజెంట్లకు మామూలు కమీషనుగాక నీ క్రిందిధవి ముగ ప్రత్యేక బహుమానము లీయబడును. 100 చందాదార్లను చేర్చగలిగినవారికి గ 50-0-0 50 " " " 20-0-0 25 " " " 8-0-0 ఏడవన రెండు నెలలలోపైన 25 శుభ 10-0-0 సొమ్ముచెల్లించువారు మాత్రమే చందాదార్లుగ నెన్న బడుదురు. వారప్రతిక చందాదారుడు దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారుడు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక రి మాసముల చందాదారుడు ఇద్దరుగను, 12 మాస చందాదారుడు 4 గురు గను నెన్న బడుదురు. మాదగ్గర ఏజెంటులీస్టులో చేరినవారికి మాత్ర మికమీష నవ్వయించును. సమర్థులగు వారికి వలయునేసి, విమట అమృతాంజ నము డిపోవారి యాపధముల యేజెన్సి గూడ మెనగలుగును. మేనేజరు.

కావలెను

రాజమండ్రిలో స్థాపించిన శ్రీ హర్షింజి హాస్పిటల్ అందు నర్సింగుహోము బ్రాంచికి కలు ఆసిస్టెంటు సర్జను మంత్రీసాని కావలెను ఆంధ్రదేశములో ప్రతి తాలూకా యొక బ్రాంచింగ్ యివస్పెక్టర్ నెలకు రూ ౧౦-౧-౧౦ జీతము చొప్పున కావలెను. నెలకు బ్రాంచింగు భత్యము రు ౧౦-౦-౦ కూడ నియ్యబడును. కావలసినవారు శ్రీకటారి గారిపేర వ్రాసి, దరఖాస్తు ఘోషము పంపబడును.

“జాతక సర్వస్వము”

ఇది జనోపయోగముగ జ్యోతిషగ్రంథము. ప్రస్తుతమున క్రియమునకు సిద్ధముగా నున్నది. వెల రు 2-0-0. పోస్టేజుప్రత్యేకము. వలయువారికి గువలెనాసముచకు వ్రాసికొనవలెను. దిగవల్లి - వెంకటగోపాలరావు కవిశర్వపురం యెస్టేటుమంజూరు ఆఫీసు, మోజుడు, కృష్ణాజిల్లా.

గ్రంథస్వీకారము.

అనందాచార్య శతకము.

ఈశ్వరకమన హరపహుల్యాయంగపాతశాలలోని యాంభోపాధ్యాయులగు పాటపూడి నరసింహశాస్త్రి గారు చాల భక్తిరస భరితముగ రచించిరి. దీనిని చదువజడవ భక్తి వెచ్చు పెరుగకమానదు. దీనివల రు 0-4-0 మాత్రమే. శైలి మృదు మధురముగా నున్నది.

కృష్ణమూర్తి విజయనమ.

ఇదియొక చిన్ని నవల. చదువుట కెంతయు మనోహరముగా నున్నది. ఆంగ్లభాష గాని గూఢచారులకథల ననుసరించి వ్రాయబడినది. పాత్రలోపణము బాగుగా చేయబడినది. దీనిని ఎమ్. వి. ఎస్. శర్మగారు వ్రాసిరి. వల రు 0-5-0 లు.

వ్రతిజ్ఞా నిర్వహణము.

ఈ చిన్ని నవలనుగూడ వైశ్యగారే వ్రాసిరి. దీనివలన విద్యార్థులు నేర్చుకొనదగిన మంచినితి యొకటి పాఠకులకు గోచరింపకపోదు. దీనివల రు 0-2-0. ఈ రెండు నవలలును కులభక్తైలిని వ్రాయబడినవి. ఈ రెండు నవలలును, గుంటూరుజిల్లా డింగోలు నివాసులగు ఎం. వి. ఎస్. శర్మ గారికి వ్రాసిన బడయగలవ.

రాజకుమారి.

విశాఖపట్టణ వాస్తవ్యులగు అయినాల వేంకటస్వామి నాయనిగారే విరచితమయిన రాజకుమారి యను నవలయొక్క ప్రతి యొకటి మాతాకార్యాలయమునకు పంపబడినది. ఈ చిన్ని పాత్రము పద్మగద్యాత్మకమై కులభక్తైలిని వ్రాయబడియున్నది. కూతుల మనోనిశ్చలతన, పతివ్రత చిత్రస్వభావము నిందు కేటకెల్లముగ విశద పరచబడియున్నది. ప్రతి యొక్కటికి వల మూడవలలు.

జీవ బ్రహ్మకవి రాజయోగసారామృతము

ఈ గ్రంథమును శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానందస్వామి గారు వ్రాసిరి. స్వామిగారు యోగాభ్యాసమొనర్చి కొంత ప్రజ్ఞాసాన్నిభులగిరి. ఈ గ్రంథములోని శైలి చాల ములభముగ నున్నది. యోగవిషయమున శభిరచిలవారి కిది చాల నుపయుక్తముగ నుండగలదు. దీనివల రు 0-8-0 లు. కలయవారు రాజమహేంద్రవరము సరస్వతి మెడికలు స్ట్రీట్స్ వారికిగాని చెన్నపట్టణము పెరంబూరు వారకల్లో ఏ. రాజగోపాలు కంకే వారికిగాని వ్రాసిన బడయగలవ.

నిన్నద భారతము.

మంగిపూడి వేంకటేశ్వరకవి విరచితము. నిన్నటివారి హక్కులును వారికి న్యాయముగా జెందదగిన స్వాతంత్ర్యము లును చదువరులహృదయము కరగురిలిని నిందు చిత్రింపబడినవి. శర్మగారి కవిత్వాధోరణి నెరుంగనివారు లేరు. ఆ ధోరణి ఈ గ్రంథమునందువలె దిక్కుమాలినవారిపక్షము వహించినప్పుడనర్గళితమై కవియొక్క నవనీతహృదయ మక్షర మక్షరము నకు ద్రవించి జారుచుండుటకు ప్రదర్శించుచుండును. సంకేద నను నిమ్మజాతులపక్షమున బురికొల్పు మహాగుణ మీ గ్రంథమున నున్నను నిది వట్టియూహావైచిత్ర్యమాత్రముతో నొప్పునది గాదు. ఇందలి పద్యములయందు పేర్కొనబడిన విషయముల కారణములు మన ప్రతి స్మృతి పురాణేతిహాసములై తనరారుచున్నవి. వల రు 0-౨-౦.

విదుషీమణులు.

ఈ గ్రంథము మచిలీపట్టణమునందలి సరస్వతి నికేతనము వారిచే ప్రచురితమైనది. ఇది గ్రంథకర్తచే "దేశసేవా నిరతులును పావన చరితులు" నగు బ్రహ్మశ్రీ కొండా వేంకటప్పయ్య కంతులుగారికి కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ నంకితముకేయబడినది. ఈ గ్రంథమునకు మచిలీపట్టణమునందలి ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలా ప్రధానాధికారులగు శ్రీయత కోపల్లె హనుమంత గాపు పంతులుగారు భూమికను వ్రాసిరి. వారందు "ఈ చిన్ని పాత్రము నవరత్న భుజితమగు బంగారుపతకమువలె నివిధకాంతి పుంజములచే దనరారుచున్నది." అని వ్రాసివిషయము స్పష్టపర్చియు యని మేము నుడువగలము. ఈ గ్రంథము 4 ప్రకరణములగు విభజింపబడి ౧౨౦ పుటలను గలిగియున్నది. వేదకాలముమొదలు ౧౦౦౦౧౦ సంవత్సరముల క్రితమువరకును భరతవర్షము నందలి వారి ప్రపంచమునంతను తమ పదిత్ర చరిత్రములవలనను, పాండిత్య ప్రకృతవలనను భక్త్యావేశమువలనను సంపూర్ణ స్వాధ్యైకతాగ్రహణవలనను గాన

ఒకతనుక.

ఏమండోయి! ఒక కథచెప్పుతాను వినండి. మునుపు రైల్వే స్టేషన్ మాస్టరు పంపే వైకమంతా చెన్నపట్నం ఆఫీసులో పూర్తిగా చేరేదికాదు. అయిదో పనో తగ్గుతుండేదట. పాపం పూరితండా పేరినెట్టియద పడ్డట్టు చిన్న చిన్న స్టేషన్ మాస్టరులా కొరవ ఒడ్డవైకం సుమర్పించుకొని దండు లేకుతుండేవారట. ఇట్లుండగా ఒక స్టేషన్ మాస్టరు డి. టి. యస్ గారి యెదుటనే అయిదు రూపాయలెక్కువ వేసి సీటుచేసి పంపినాడట. ఆ అయిదురూపాయలను వైకచేరివారు రామార్పణంచేసివారట. దానితో గుమాస్తాలకంతా అర్థచంద్ర ప్రయోగాలు వింజయారు కడియాల అమరినట. దానితో స్టేషన్ మాస్టరు కష్టములు విరక్తమయినవట.

అటువంటిదే కిప్పుడు బ్రాంచి పోస్టుమాస్టరు వచ్చింది. పాడ్డాఫీసునుండి నూరురూపాయలు సంచికేసి బ్రాంచి ఆఫీసుకు పంపుతారట. అక్కడ ఆ పోస్టుమాస్టరు గంటితిమ్మడు. నూరురూపాయలున్నట్టు కాగితమున్న ఎంభయే రూపాయలుండడం. దాన్ని పాడ్డాఫీసువారికి రిపోర్టు చేస్తే వారాయన దగ్గర ఆ కొరువయిరవై రూపాయలు వసూలుచేసితనైరు లాకి దీక్షడు. ఇటువంటివాటి కీతాలాకాల్లోలేక్కలేదు ఇప్పుటికి ముగ్గురు మాస్టరుంటికిపోయినారు. ఒకాయన కంతా ఆయి నూపరింబెండెంటు న్యాయ విచారణవలనతప్పించుకొన్నాడు. పోస్టల్ యొక్క స్వేచ్ఛకు వీరిని పట్టెందుకు వీలులేదు. ఎందుచేత, అదంతా పెద్దగొడవ ఏ నూపరింబెండెంటునా యంతపుణ్యం కట్టుకుంటేనేగాని బ్రాంచి పోస్టుమాస్టరు పోఖ్యం కలుగరు.

పోదలవారిలో ఒక ఆస్పత్రి వుంది. డాక్టరు నింకా అపాయంటు చెయ్యలేదని కొన్నాళ్లు చేతారు కస్తాడులే అని కొన్నాళ్లు. వచ్చి డ్యూటీమీద యొక్కడకో వెళ్లాడని కొన్నాళ్లు. ఇట్లా యెల్ల కాలము అదిమూసి వుండడమేగాని మూడు నెలలనుండి వకనాడైనా తెరచినపాపాన పోలేక. తుదకా వచ్చినాయన రోగుల కాషధవేసచేసి కీర్తి నాన్నించుటకు మారుగా రోగముల వార్జించి యిటికి వెళ్లాడట. యింకా యెవరూ రాలేదు. చూకారా యిక యీ ఆసుపత్రి యెవరికోకో. ఒంగోలు కలగూరగంధలోనితురుక.

ఒకమరణము:— మాత్రు నామముని నియోగి మతోద్ధారణముకై మిలట పట్టుదలతో సు బూతువున్న శ్రీ కామరాజు కోటిశ్వర శర్మశాస్త్రిగారి తండ్రియగు శ్రీయత నూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు 20 వ తేదీ రాత్రి స్వస్థులైరని విన్నవించుటకు మిగుల విచారముగా నున్నది. వీరు చాదాపు ఒక గంట కాలములో మృతి నొందుచునగా వారికి సన్యాశాశ్రమము నొసంగిరి. జ్యేష్ఠపుత్రులగు కోటిశ్వర శర్మగారు ఒక సభనిమిత్తమై అవలాపుర ప్రాంతములకు వెళ్లియుండిరట. పాపము అనసానకాలమందు తండ్రిగారిని జూచుకొను భాగ్యము శర్మగారికి గలగక పోవుట మిగుల విచారకరము. 21 వ తేదీ ఉదయమున ద్వితీయ పుత్రుడైన కనుపర్తి మార్కండేయశర్మగారు తండ్రిగారిని బండిమీద మేళములతో కృష్ణానదికి గొంపోయిరి. అక్కడ శరణునకు వెదతాయొట్టి నదిలోముగ్తురట. వీరుమిగుల కర్మ ప్రియుడైనచింతన గలవారును వైయున్నారు. వీరివయస్సు 85 సం॥లు. భగవంతుడు వీరి యాత్మకు కాంతి యొసంగును గాక అని గుంటూరునుండి మా విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

కాశలము వలనను కవిత్వ మహావ్యయవలనను రాజ్య తంత్ర ప్ర విణళవలనను కాశ్యత బ్రహ్మచర్యమువలనను నుప్రకాశిత మొనరించిన లోపాముద్ర అతితి డొడ్డకి మైత్రీయగార్ల మదాలస లీలాసలి సంగమిత్ర జేడ ఉన్న సా ప్రేయరదాదేవి మొల్ల తంకొండ వెంగమ్మ మదిర సుభద్రమ్మ మున్నగు సుమారు 70 మంది పతివ్రతా తిలకముల చరిత్రము లీ చిన్ని పాత్రమున మృదుమధుర వచన శైలిని వ్రాయబడి చదువరుల హృదయముల నాకర్షించుటకు సమర్థములై యున్నవి. ఈ గ్రంథము ఆంధ్రమాతృ సంతానముగు సోదరులకును సోదరీ మణులకును గూడ నత్యంతోపకారక ముట నిశ్చయము. వల 0-12-0 లు మాత్రమే. వంగ భాషయందు మణిలాల్ గంగోపాధ్యాయులు రచించిన గ్రంథమే దీనికి ప్రధానముగు మాతృక యని యును అబలా సచ్చిత్రి రత్నమాలనుండియును ఆంధ్ర కవుల చరిత్రనుండియును గూడ కొన్ని యుంకములు స్వీకరింప బడినవనియును గ్రంథకర్తచే పీఠికయందు వ్రాయబడినది. కాని యే కారణముననో గ్రంథకర్త తనపేరు ప్రకటించుకొనయ్యుండలేదు.

స్థానిక వార్తలు

దీపముల బెట్టువేళ:— శేపు సాయం కాలము 2-౫౦. ౬-౧౧. తును, ఎల్లుండి సాయంకాలము 2-౫౦. 2-౧౧. తును దీపములు పెట్టుబడును.

చెన్నపట్టణములో మొత్తము వర్షము:— జనవరి ౧ తేదీ మొదలు ఈనెల ౨౦ తేదీవరకు చాదాపుగా ౧౧-దుక్కుల వర్షము కురిసినది.

చెన్నపట్టణములో లోలకరి:— మొన్నటిదినము వ్రాసిన వర్షమునకు తరువాతకొత్తపువ్వులు మరల పడలేదు. అయినను మబ్బు లొకను విడలేదు. తుప్పరచినుకు ఆగలేదు. కోడు ఆరలేదు.

విద్యార్థుల తరపున బహిరంగ సభ:— మొన్నను శ్రీమతి ఆనిదెసాంటుగారు ప్రోత్సాహ పరమయందీరిని వ్రాసిన మహాజరును తయారుచేయుటకు బహిరంగసభ రాబోవు ఆదివారమునాడు విక్టోరియాహాలులో సమావేశమగునని వినుచున్నాము.

చెన్నపట్టణములో జననములు:— ఈ నెల 19 వ తేదీతో ఆంధ్రయయే వారములో 2 యూరోపియనులును, 6 ఆంగ్లేయ హిందూ క్రిస్టియనులును, 274 మంది హిందువులును, 48 మహమ్మదీయులును మొత్తము 342 మంది జనన మొందిరి, వీరిలో 171 మంది మగ శిశువులును, 171 మంది ఆడశిశువులుగా నుండిరి.

ఒక సవరణ:— మా 14 వ తేదీ సంచికలో నెల్లూరు వార్తలందు ఆనం వెంచలు రెడ్డిగారు పాకనాటి కాపు పంట కాపులకు మధ్యతెగలోచేరిన వరుసకు కన్య నిచ్చినట్లును ఆదివారము సంస్కారపత్రికవివాహము అనియును విలేఖనలొకరు వ్రాసిరి. వరునిపత్నీయవారును పాకనాటి కాపులేయనియు పాకనాటి కాపులలోనే స్థానమునుండి స్థానమునకు విభేదములుండి సంబంధములు జరుగక యుండుటచేత విలేఖకుడు పొరబడి మరయొక తెగ యని వ్రాసెయియు తెలియచున్నది.

చెన్నపట్టణములోని మరణ లెక్కలు:— ఈ నెల ౧౯-వ తేదీతో సంక్లిమయ్యేవారములోగా మొత్తము మీద 325 మంది చనిపోయిరి. వీరిలో 3 యూరోపియనులును, 7 యూరేషియనులును, 12 ఇండియను క్రిస్టియనులును, 256 హిందవులును, 48 మహమ్మదీయులును మృతులైరి. మైలు ఒక్కటికి సగటున 32 మంది హిందువులు లేలుచున్నది. వీరిలో మహాచిక్కువలన 1 మనిషియును, జ్వరములతో 30 మందియును, డిపిరిటి వ్యాధులచే 79 మందియును, ఇతర కారణముల వలన 216 మందియును, మరణము నొందినట్లు తెలియచున్నది.

నడచుచున్న రైలుబండిలో దొంగతనము:— 19 వ తేదీ శనివారమునాడు రాత్రి లాహోరుభిపు కోర్టు స్టిడరు పండిత బాలముకుండ్రెఖా ది. ఏ. ఎల్. వి. గారి భార్యయును మరి ఇద్దర శ్రీమతి 19 సంవత్సరముల ప్రాయము గలయొక యువకుడును ఇంటికి యేటుబండిలో ప్రయాణము చేయుచుండిరి. సుమారు 4 గంటలవేళ నొకదొంగ రైలుబండి పడిచెక్కవైనిలువబడి బండిలో వెల్లులిపడదు. బడిన ట్రంకుపెట్టెలో నొక పెట్టెకులూ మరల రెండవకొనుగూడ లాగబోవువంతలో నామక మెలకువరద్దిలేది ముఖో నాపెట్టె రెండవకొక్కయును పట్టుకొనెనుగాని బలవశియగుటచే నాపెట్టెకుగూడ లాగుకొనెను. ఆపె నదిలేక గొలుసువలాగగా బండిపాసి గార్లు మొదలగు వచ్చిరి. వారువచ్చుసరికి దొంగకనుబడుచుండెనియును తానుగార్లు మొదలగు వారికిమా వెనయియు వారువారి నుటకుప్రయత్నించక పోవుటయేగాక ఆపెట్టెలో నేని గలదు బండినాపుటకు తగినంత విలువగల సాత్తు ఆ సున్నదా యని వృథా ప్రసంగము చేసి కాలయాపన రనియు ఆమె చెప్పిరి. తరువాత నొకకుడుబిలో పా బడిన పెట్టెదొంగిరినది. నాత్తు వెల్లురును రై కంపెనీ రెరి అసిస్టింటుఅక్కంటున్నట్టామి దొంగియగురాయసాహెబుపం బాలముకుండ్రెఖాగారి, జి/

వృత్తాంతములు

బొంబాయి యుద్ధనిధి:— బొంబాయి రాష్ట్రము యుద్ధనిధి కిష్కణికి రూ 8,648,000 లు పోగుపడినవి.

శ్రీశైలముల సంఘము:— కొండవ జ్యోతిష శాస్త్ర ప్రమాణాలు తిరువంతపురమునందు జ్యోతిషముల సమన్వయముచేయుట కారాధించుచున్నారు.

అంబువ్యాధియగు కార్లజబ్బు:— ఒక విధముగ కార్లజబ్బులను మరూచికములను జ్వరములను కల్లికోటలో ప్రబలుచున్నవని తెలియజచ్చుచున్నది.

హైందవ విశ్వవిద్యాలయము:— 1-8-15 తేదీ నుండి 81-5-15 వరకు హైందవ విశ్వవిద్యాలయమునకు వసూలైన వందల మొత్తము రూపాయలు 233850-9-0.

హత్యలు:— రెడెనలో మే 29వ తేదీని ఒకసిసాయి 28 సిక్కులపై దాడిచేసినవాడగు సుబేదారుమేజరు బల్వంత సింగు బహదూరుగారిని సుబేదారు పెట్రాముసింగుగారిని బంధువులగు చంపెను.

ఏడువడగలుగుల నాగుబాము:— శుక్రవారము నాడు మెకెంజీ తెలువీ కంపెనీవారు తమయంగడిలో నొక ఏడువడగలుగుల నాగుబామును చూపిరని ఎంతైన పత్రిక కొకరు వ్రాసిరి.

ఇంగ్లండు మొనులు పోగయోజ్:— ఈ నెల 4, 11 తేదీలను ఇంగ్లండునుండి బయలుదేరిన మొనులు తిపాల యొడ ఈపర్యామము బొంబాయిలో సోమవారము (అరవ తేదీ) ఉదయమున గాని చేరుకొనరాదని తెలియుచున్నది.

ఒక దేవాలయము:— తిరువంతపురము సంస్థానములోని ఇరానియలు తాలూకాలో నున్న సలైలము దేవాలయమును తిరిగి కట్టుటకొరకు దొరతనమునారు 104440 రూపాయల దయచేసికట్టు తెలియజచ్చుచున్నది.

విరాళము:— యమ్. నెలలన్ గా రీజిపురు వచ్చి నప్పుడు కెయికోలోనున్న భవనంబునకు వస్తులును వైన యమ్. మెలిక్రెస్ట్ గారు రాజనీతి శాస్త్రము నేర్పుటకై ఒక పాఠశాల నిర్మించుటకై 20000 పానలు విరాళముగ పోసినది.

కలకత్తాలో చేపలు:— కలకత్తాలో చేపలు బహు ప్రేమము. సంవత్సరములకు వారు కొద్దిమంది తప్ప సాధారణము చేపలను కొనబారు. 2, 3 కోట్ల జీతమును వ్యయపరచిన గాని యొకవూటకు సరిపడునన్ని చేపలు దొరకవని యొకరు వ్రాసిరి.

ఆస్పిర్మితు ముక్రిగారి కుమారుడు:— ఈయన తిలవల యుద్ధములో మోకాటిపాద గుండుదెబ్బ తగిలినది. ఈయన ఆలగ్గాండియాలోని ఆస్పిర్మియా వైద్యశాలలో విశ్రాంతి పొందుచున్నాడు. క్రమముగా నారోగ్యము కలుగుచున్నదని తెలియుచున్నది.

రా. హనుమానుగారు:— ఇటీవల కేంద్రీడ్డి బాధుమణికలు ప్రైవేటుపరీక్షలో కృతార్థులైనట్లు ప్రకటించిన రావు హనుమానుగారు తిరువళ్ళూరులో దీపనలు కట్టగానున్న శ్రీయుత శివరామమూర్తివి.సి.యస్. గారి విమర్శించుచు ఈ రావుహనుమానుగారు వి.సి. యస్. ప్రభు సాదా వేడ్లదరియను తెలియుచున్నది. వీరు ప్రభు.

నడిగా చరుగెత్తుటవలన మరణముగలుగుట:— ఎఫ్. సి. తిరిగితిలో మూడవ సంవత్సరము ప్రదువు చున్న దొరకొలను వరకు గురువారమునాడుదయము 9.30 గంటల తర్వాత నాలో దొరతనమువారి కళాశాలలో ఆరగిడితి.

సృష్టగ్రామమునకు వెళ్లగోరి రైలుకత్తిప్రస
బండి దొరకనందున మరల నింటికి చేరి
నన్నుదయ ప్రభుభవము గలిగి చని

మందుగుండు సామానులు చేయు యంత్ర శాలలు ప్రేలుట:— నూతనముగ పెట్రోగ్రాడులో మందుగుండు సామానులు చేయుయంత్రశాలలు ప్రేలిపోయినవి. వానిలో చనిపోయినవారి కుటుంబములకు ౧౦,౦౦౦ రుబులు పంచివెట్టుమని సిబ్బాప్తపూలనండి రవ్యుచక్రవర్తి గారు తమ యధ్వంసప్రికారికి తంతివార్త నంపిరి.

మరణము:— విన్నను జార్జిటవును వైద్యనాథముదలి వీధి 38 నంబరు. యింట్లో మద్రాసు సర్వీ డిపార్టు మెంటులో సులుఅసిస్టెంటుగానున్న సి. కె. మల్లికార్జునశాస్త్రి గారు కొన్ని దినములనుండి రోగబాధితులై మరణము నొందిరి. వీరయమున్న 58 వత్సరములు. వీరు ఆర్యభర్య ప్రవచనభటా యాచార్జీక సభ్యులుగా నుండిరి.

ప్రత్తి(బేలు)మూట మీదబడుటవలన చనిపోవుట:— బొంబాయిలో శుక్రవారమునాడు వసంజీకమాంజీ అత 40 సంవత్సరముల వయసుగల హిందువు ప్రత్తిమరలో పనిచేయుచు ప్రత్తి చేస్తు దిగుతుచేయుటకుచున్న గోదాములోనికి వెళ్ల వలదని ఇతరులు వారించుచున్న విక వెళ్లగ వెనుండి దింప బడుచున్న బేలొకటి ఆతనిపై బడినందున నతడు చని పోయెను.

ఆడు వేషము వేసికొనిన ముద్దాయని పోలీసు వారు పట్టుకొనుట:— అమృత బహుపత్రికకు ఒకవిలేఖరి యిట్లు వ్రాసెను — తారణి చరణభూసనునతడు 84 రాజానా బోక్రెజెన్ వీధిలో గోపాలకృష్ణ దేవుగారి యింట్లో కాపుర ముండెను. ఆ వీధిలోనే 80 యింట్లనున్న శ్రీ కృష్ణదేవుగారు పోలీసు వారి కీసంగతి తెలియజేయగా వారాతని పట్టుకొనిరి. ముద్దాయని లోపలిగదులలో నాడువేషమున దాగియుండెను.

గడ్డిమేటి నెక్కబోయి చనిపోవుట:— శుక్ర వారమునాడు బొంబాయిలో నాకా నిర్మాణ స్థానమున కొండరు కూలీలు కొన్నిరయులు తొట్టెలను నెట్టుమండగా వారిలో నొకడుప్రక్కనున్న గడ్డిమేటిమీదకు కర్రల గుట్ట మీదకు ఎక్కబోయి క్రిందబడెను. ఆ కర్రలు ను గడ్డి యును వానిమీద బడుటవలన వాడుచనిపోయెను.

పిడుగువడి ముగ్గురు చనిపోవుట:— బంగాళము న నారాయణగంజి జిల్లాలో భోలాజిగ్రామమునుండి ముగ్గురు మనుష్యులు సమీపముననున్న రైలుస్టేషనుకు ౧౫ వ తేదీ మంగళవారమునాడు మధ్యాహ్నము బయలుదేరి వెళ్లమం డగా దారిలో వారిమీద పిడుగువడి వారు ముగ్గురును చని పోయిరి.

సంతసము:— ఈ సంవత్సరము, మద్రాస్ విశ్వ విద్యాలయమునుండి 5 గురు విద్యార్థులు అలహాబాద్ విశ్వ విద్యాలయమునందు ఇంటర్మీడియేట్ చదువుటకుగాను వెళ్లి కడచిన మార్చి నెలలో ఇంటర్మీడియేట్ పరీక్షకువెళ్లిరి. వారు అందఱుకు కృతార్థులయిరని తెలియజేయుట కంతయు సంత సముగా నున్నది. అని ఒక ఆంధ్రుడు వ్రాయుచున్నాడు.

బండ్లనుబంపి ఆడుపిల్లలను బడికిరప్పించుట:— బేహారులో దొరతనమువారి బాలికాపాఠశాలలలో చదువు బాలికలు పాఠశాలకు వచ్చుటకును మరల నిండ్లకువెళ్లుటకును దొరతనమువారే ఇదివరకు బండ్లకు అనువుచుండిరియు ఇప్పుడు వారాపధ్ధతిని మారచేసి ఈ వ్యయము ౨౫౦ లు నుండి గు ౧౦౦ లకు తగ్గించిరనియు భవంతులు తమపిల్లలను సొంతబండ్లమీదపంపవలెనని నూదించబడినదనియు నొకపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఎఫ్. ఏ. పరీక్షలో జయమొందకపోయినందున నొక విద్యార్థి ఆత్మహత్య చేసికొనుట:— ౧2 వ తేదీ గురు వారమునాడు రాత్రి 9 గంటలవేళ కలకత్తాలో రాజధానికళాశాలలో విద్యార్థిగానుండిన వరేం ద్రనాథ శాస్త్రియు అను నతడు బావుబాబానవీధిలో నొక గదిలో స్వృతిశక్తియుండెను ఆతనినిపరీక్షించి వైద్యులకు నల్లమందును తినిపించెప్పిరి. ఆతడు దానివలననే మృత్యుచెందెను ఆతడిసంతకము ఎఫ్.ఏ పరీక్షలో జయమొందలేపోయి నందున నిటుల మృత్యునొందెనని తెలియుచున్నది.

ఒక ఆడుపిల్లను బలవంతముగ దీసికొనిపోవుట:— 15 ఏండ్ల వయసుగలిగి, గొప్పకుటుంబమునందు పుట్టిన యొక కోమటిపిల్లను, ఏడో పనిమీద బొంబాయిపోయిన వైశ్య డొకడు బలవంతముగ తనతోపాటు మట్టన్ చెక్కి తీసికొని వచ్చెను. ఆపిల్లను తనభార్యవద్ద నుంచెను. మట్టన్ చెక్కి సబ్ యిస్పెక్టరుగారి సహాయమున బొంబాయిపోలీసువారి రాపిల్ల బావ గతుగొని వెంటనే కోమటిని వానిభార్యకు కారాగృహ ముననుంచి పిల్లకు విడుదలచేసి ఆమె స్వగ్రామమునకు పంపిరి. కోమటియు వానిభార్యయు కొచ్చిన్ లో ఖియతులో నున్నారు.

పితావురపువిషపు కేసు:— ఈ కేసులో ఇప్పుడు పితా వురములోనే డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణ చేయు చున్నారు. సాక్షుల కాగిరు పరీక్ష జరుగుచున్నది. ఫిర్యాదీల పక్షమున దొరతనము వారి న్యాయవాది రావుబహదూరు చిత్రపు నేంకటాచలంపంతులు బి.ఏ. బి.ఎల్. గారును, ములగుట్ట అయ్యరాయయ్యగారును బుర్రానూర్య ప్రకాశరావు బి.ఏ. బి.ఎల్ గారును, ముద్దాయాలపక్షమున హైకోర్టుకేసు పేరనారాయణమూర్తి బి.ఏ. బి.ఎల్ గారును కాకినాడపేదెట్ల గంటిసుబ్బారాయుడు బి.ఏ. బి.ఎల్ గారును గంటి వెంకట్రావు బి.ఏ. బి.ఎల్ గారును వాదించుచున్నారు.

దంతమును సుభ్రవరచుట:— గోరు వెచ్చని నీటిలో వచ్చరి సబ్బుతో దంతమును కడుగవలెను. నగిషిరని యెనవో మురికిపోవుటకు గాను కుంచెతో తోమవలెను. తరు వాత కెమోయే తోలుతో నునుపు చేయవలయును. దంతము పైని మచ్చలున్న యెడల ఉప్పు, వినిగరు ద్రావకములతో గాని, ఉప్పు నిమ్మకాయరసముతో గాని తోమవలెను. మును పటికలెనే నీళ్లు చల్లి ఎండ బెట్టవలయును. లేదా దంతము రంగు మారి పోయిన యెడల సబ్బునీటినుండి నీసి ఎంతగా నెంపనియి వలెను. అనవర మైనయెడల దంతము ఎండక మునుపే నై ప్రకారమెన్నిసార్లు చేసినను చేయవచ్చును. అంతేగాని తీక్షణుడు నెండలో పోడి దంతము నుంచగూడదు. ఉంచినయెడల ముడుచుకొనిపోవును. నీళ్లు చల్లి యెండలో బెట్టుచుండవలెను

అనకాపల్లి లోకంపు:— అనకాపల్లి గ్రామంలో చిన్నరాజుపేటవద్ద చేపలవాళ్లు అలాగా (రడ్డివాళ్లు) ఉన్నారు. వీరు పచ్చిచేపలుతెచ్చి ఉప్పుపెట్టి వీధిలో ఎండబెట్టి సదరు పరకుగొట్టలో నిల్వచేయుట చేయుచున్నారు. పచ్చిచేపలు చెడిపోవుటకల్ల కొట్టలోలెల్ల వేయుటకల్ల అందుగలగుర్యా సన మితిలేదు. ఎండలు తీక్షణుగా కాయుటకల్ల ఈమర్యాద నకు కలరావగైరా అనేకవిధ విగు జబ్బులకు కారణభూత మైయున్నది. ఇందు విస్తరించిన సంగతులను చెరుమానుగారు గ్రామంలోకి దయచేసినప్పుడు వారితో మనవిచేసికొకగా మిన్నకుంటు కడు శోచనీయము. ఇప్పుడైనా అనకాపల్లి మ్యూన్సిపాలిటీ వారు దయచేసి ఈబాధ చూచి గ్రామంలో ఉప్పు పెట్టి ఎండబెట్టుట ఎండినచేపలు గ్రామంలో నిల్వ చేయుట తీయించి గ్రామమునకు దూరముగా పెట్టింది ఈ దుర్మారసనబాధ తొలగితురని ప్రార్థిస్తూమున్నాము.” అని కాలెప్ప జోగులుగారు వ్రాయుచున్నారు.

తనయింట నత్త గారుండగూడదని కోడలు దా వాచేయుట:— కలకత్తాలో బారాబాకులో గిరధారి కటికి అనునతడు దుకాణము పెట్టుకొనియుండెను. ఇతని భార్య మునియా కటికిను అనునామె మనోవృత్తికి దావాచేసినది. “నా కిద్దరుబిడ్డలుగలరు. నాభర్త నన్ను బాధించుటయేగాక నన్నింటినుండి వెనకబాట్టెను. ఇంటికి మరల వచ్చినచో నామట్టు కోసెదనెను.” అని యామె చెప్పెను. భర్త కోర్టులో నాభార్యకు నేను బాధించను, సరిగా నేనుకొందునని చెప్పెను. ఆశోజునే ఆమె భర్తతోగూడ నతనియింటికి వెళ్లెను. ఆమెకు ఇంటియందు అత్తగారు గలపడగా ఆమెగారిని వెడలగొట్టినగాని నేనింటుండవని ఆమెచెప్పెను. భర్తతన తల్లిని వెడలగొట్టుట కంగీకరించనందున భార్య వెళ్లిపోయెను. మరల నీదావావిచారణ జరిగినప్పుడు న్యాయాధిపతి ఇట్లు తీర్పుచెప్పెను. “నా శ్వాత్ముల ఇండ్లలో నత్త గారు ఇంటునుండక పోయినచో నత్త గారు హిందూదేశీయుల ఇండ్లలో అత్త గారింటనుండుట మనోవృత్తికి దావాచేయుటకు తగిన కారణము గాదుగాన నీ నీదావాను కోట్టిజేయుచున్నాను.”

మంచితరుణము.

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!!

6వ సంవత్సరాది సంచిక తయారైనది. 10000

పుస్తకములు బయిండునకు సిద్ధముగా నున్నవి. ప్రచురమునకు ప్రకటనముల బహుగోచనవారింకను యాలస్యము చేయరాదు. వెంటనే చ్రాయుడు.

ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు,

వారావరణసిత్తి.

1915 సం. జూలై 21-వ తేది.

Table with 7 columns: పరిశీలనలు, కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత, వర్ష పాతము. Rows include గోపాలపురము, నాల్గేరు, కళింద, బంధు, గుంటూరు, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడప, నాగపట్టణము, కొలంబా, తిరువంతపురము, కొచ్చి, కర్ణాట, మంగళూరు, బొంబాయి, హైదరాబాదు, అనంతపురము, బళ్లారి, కర్నూలు, కడప, తెలంగాణ, కొడేకనాట, ఉదకమండలము, కోయంబత్తూరు, నెల్లూరు, సేలము, తిరుచనాపల్లి, పుదుకోట, నుగూరు, తిరువేళ్ళి.

బందరు మొదలుకొని, సాగరదీవులవరకును, వాయుభాగమున, తక్కిన ప్రాంతములను బంగాళా ఖాళియందు ప్రారంభమైనవారున్న చాలవృద్ధిపొంది ఇప్పుడు తీవ్రముగ గొట్టుచున్నది. గోపాలపురము ఆపారత్రముల దీనికిట్లుగనున్నది. వాయుభాగమున వ్యాపించుచున్నట్లు కనబడుచున్నది. అన్ని ప్రదేశములలోను వడిగింది. రాజధాని ఉత్తరభాగమునం దీమాపు విశేషముగ కనబించుచున్నది. మాయాళకంపె నెల్లూరులో పగటిపూట వడి 17 డిగ్రీలవరకు తగ్గియున్నది. రాజధాని ఉత్తరభాగమునందు రాత్రిపూట వడి సామాన్యస్థితికి తగ్గినదిగా, దక్షిణభాగమున వాదాపుగ మాయాలుగను కలదు. వాయుమండలమున లేచు విశేషముగనున్నది దట్టముగ వచ్చుట కట్టుచున్నది. పడమటితీరమున, దక్కనులోన, ఉత్తరగోపాలపురములను అమితముగ వర్షించింది. కొన్ని ప్రదేశములలో జల్లులు మూలమే పడి వి.

ఈ నాడు అభూతిమున వర్షిపోవచ్చును. ద్వీపకల్పము యొక్క ఉత్తరభాగమున చాలవర్షము పడవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. జోన్నా వారావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

ఫార్మ సెయింటు జారి గెజెటు

(22-6-1915)

జన్మస్థానము కాళి:— నెల్లూరుండి రావడముతోనే మ||రా||శ్రీ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు కల్యాణరామయ్యగారికి బద్దెలునుండి దక్షిణయాత్కాటుజిల్లా తిరువన్నలూరుకు సముజ్జస్థానముగా బదలాయించి.

తిరువన్నలూరునుండి ఆజిల్లాలోనే వామరకు మ||రా||శ్రీ. కడపలూరు సుబ్బరామముడియారు గారికి సముజ్జస్థానముగా బదలాయించిరి

బద్దెలుకు కంచీలో జాయంటు సముజ్జస్థానముగానున్న మ||రా||శ్రీ. మురుకము కేణుగోపాలనాయుడుగారిని బదలాయించిరి.

రినిన్యూకాళి:— ఇప్పుడు సైమన్ హ్యూటీలో నున్న హెచ్. ఎమ్ హుద్దు ఐ. సి. ఎస్. గారు సైమన్ హ్యూటీ అనంతరము కృష్ణాజిల్లా బెజవాడకు బదలాయించబడిరి.

బెజవాడనుండి ఎ. ఫాదరింగుహామ ఐ. సి. ఎస్ గారిని చిత్తూరుజిల్లా మదనపల్లి డివిజనుకు బదలాయించిరి.

పోలీసుకాళి:—రామ్మూడు జిల్లా పోలీసు నూపరిం టెండెంటు జి. ఎస్. పి. పర్వీరలు గారికి మూడువారములు ప్రీవిలెజ్ నెల్లూరు నొసంగి.

డిండిలు సముదీవిజను ఆస్పెక్టెంటు నూపరిం టెండెంటు ఎఫ్. ఎల్. ముల్లాగారిని చెంగల్పట్టుజిల్లా పోలీసునూపరిం టెండెంటుగా బదలాయించి.

అనంతపురంజిల్లాలో ఆక్టింగు నూపరిం టెండెంటుగా నున్న రావుబహదరు టి. వెంకటరావు పంతులుగారిని డిండి గలు కబుడివిజనుకు డిప్యూటీ నూపరిం టెండెంటుగా బదలాయించిరి.

మ-రా-రా-శ్రీ, కొడేకనాట రావు పంతులు (కడపలో సెవన్యూజిడ్జి) గారికి స్వయముగా సింగు వామూలముడిని కొను అధికారము నొసంగిరి.

ఫార్మస్టే రంగుల పరివర్తనము:—హెచ్. రామా రావుగారిని నెల్లూరులోను రాజమహేంద్రవరమునకు; వి.ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని రాజమండ్రినుండి బందరునకు; ఎస్. వీరాస్వామినాయుడుగారిని బందరునుండి బెజవాడకు; డి. రామకృష్ణయ్యగారిని కర్నూలు జిల్లాలో మొర్రెచెరువునుండి రాచకొండకు; పి. రత్నసభాపతి మాదలియారు గారిని కర్నూలుజిల్లా రాచకొండనుండి విశాఖపట్టణముజిల్లా సర్వనీధి రేంజికి; సి. రామస్వామినాయుడుగారిని నందియాలనుండి భద్రాచలమునకు; ఎస్. సుబ్బయ్యనాయుడుగారిని భద్రాచలమునుండి ఏలూరునకును బదలాయించిరి.

ఈ నెల్లూరుకు కోయంబత్తూరులో కాబోవు పరిశీలనాను అగు కండిషనుమీద ఈ క్రిందివారు రేంజరులుగా నియోగించబడిరి:—జె. ఏ. సి. డిక్సన్ గారిని రసూలుకొండకు; డి. శ్రీనివాసయ్యగారిని బరహంపురమునకు; ఎస్. వి.య రంగముగారిని నందియాలకు; ఎస్. జోతినాయగముగారిని మొర్రెచెరువునకు; నియోగించిరి.

ఈ క్రింది వారికి ప్రీవిలెజ్ నెల్లూరు లొసంగబడినవి.—

- 1. గోదావరి కంపెనీస్లో డివిజను ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు కలకర శారాయల భాస్కర అయ్యగారికి నొకమాసమున; 2. మొదటి సర్కిలు చెరువుల మరమ్మత్తు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు రాజగోపాల అయ్యగారు నరసింహ అయ్యగారు ఆర గ్రామ గారికి ఆరవారములను; ప్రీవిలెజ్ నెల్లూరు నొసంగబడినది: వీరిలో మొదటివారి తిరువప్రస్తుతము గౌతమీ నది డివిజను చార్జీలో రెండవ గ్రామము ఇంజనీరు జార్జి యాన్సన్ (బాండుగారి); రెండవవారి తిరువ, మొదటి సర్కిలు అసిస్టెంటు ఇంజనీరు పోలీస్ డివిజన్ రంగనాయకులు వారముగారిని నియోగించిరి.

మరిగియు ఈ కోర్టుము:— కర్నూరు రినిన్యూ డివిజనుకు డిప్టీ సర్కిల కమిషనరు మునిసిపాలిటీకి అగ్రావనాధిపతి గాను; కర్నూరు మునిసిపాలిటీకి ఖాజీ సహాయుడైన బాబుగారు సాహేబు బహదూరుగారిని తిరిగి మునిసిపలు కౌన్సిలరుగాను; గుంటూరు మునిసిపాలిటీకి మాజీజిల్లా మహమ్మదు హుస్సేను సాహేబు బహదూరుగారిని, రుస్తుముఖాబ సాహేబు బహదూరుగారిని కౌన్సిలరులుగాను బందరు మునిసిపాలిటీకి మాజీ జిల్లా వెంకట సుబ్రహ్మణ్యముగారిని కౌన్సిలరుగాను; నెల్లూరు మునిసిపాలిటీకి గౌ. అమచర్ల సుబ్బ కృష్ణారావు పంతులుగారిని కౌన్సిలరుగా నియోగించిరి.

నెల్లూరుజిల్లా కందుకూరు తాలూకాలోను కూడపల్లి వెంకటరామయ్యగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. కడప తాలూకు బోర్డుకు రాజుపల్లియెల్ల శర్మగారును, మేడము గురుమూర్తిగారును, సభ్యులుగా నియోగించిరి.

విద్యాకాళి:— జె. ఎ. ఏట్సుగారు, పనిలో జేరుటకు అనుజ్ఞ యొసగబడినది. విశాఖపట్టణము గవర్నమెంటు ప్రయినింగునూలునకు ప్రధానోపాధ్యాయులగు ఎమ్. సు బ్రహ్మణ్యముగారిని నెల్లూరునకు బదలాయించి. నెల్లూరు గవర్నమెంటు ప్రయినింగునూలు ప్రధానోపాధ్యాయులగు వి.శాయన్న శాస్త్రి గారిని విశాఖపట్టణమునకు బదలాయించబడిరి.

హైదరాబాదు మహమ్మదీయ అసాధశ్రీలకు విద్యార్థి వేతనములు ఈ క్రిందవదలబడుచున్న క్లాసులలో చదువుకొననిచ్చ గించు అసాధశ్రీలకు నాయా వేతనము లియబడును:—

- (1) సర్కిలు ఒకటికి మూడువేతనములు: చొప్పున, 3-వ క్లాసులో చదువుచుండేవారికి మాసమునకు రూ ౪ లు; (2) ఆరవ క్లాసుగానే వేతనములు నాల్గవ క్లాసులో చదువు వారికి మాసమునకు రూ ౫ లు; (3) ౯ వేతనములు మొదటి ఫారములో చదువువారికి మాసమునకు రూ ౬ లు; (౪) ౨-వ ఫారములో చదువువారికి రూ ౭ లు; (౫) మూడవ ఫారములో చదువువారికి రూ ౮ లు; (౬) నాల్గవ ఫారములో చదువువారికి రూ ౧౦ లు; (౭) ఆరవ ఫారములో చదువువారికి రూ ౧౧ లు; ౮. ఆరవ ఫారములో చదువువారికి రూ ౧౨ లు.

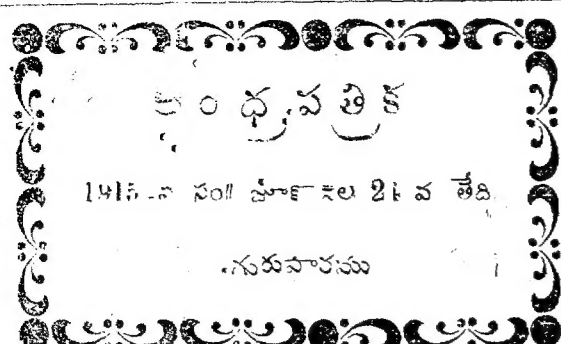
ఒకటిరెండు, మూడు ఫారముల జరుపుటకు తమస్వగ్రామముల వదలి పరస్థలములకు పోవననున్న వారి గార్డీయను లకు ఆదనముగా రూ ౪ లును నాలుగు, అయిదు, ఆరవ ఫారముల జరుపుటకు పరస్థలములకు పోవయ్యవారికి రూ ౪ లును ఆదనముగా నీయబడును.

స్వల్పవిషయమున కిత్తమగు నాజ్.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో మన్న హిందువుల విషయమై ప్రయాసముతో పాటుపడు చుండుటలో హిందూదేశమునకు మహోపకారమును చేయుచున్న "ఇండియన్ ఒపినియన్" అను పత్రిక దక్షిణ ఆఫ్రికా అధికార వేసెనగబడినట్టియు విచారకరమైనట్టియు అతి కఠినమైనట్టియు ఈ దిగువ నుదహరింపబడిన తీర్పును గురించి విచారించుచుంటున్నాననది. దర్భకు యిండి యనులకు బాగుగా తెలిసికొని వ. కాజీ అనునతడు విలంతునగు తన తల్లి దక్షిణ ఆఫ్రికాకు తమతోడనుడ వచ్చుట కనుమతిం చినయెడల ఆమె తన తన తన వచ్చుటకు తగిన సదుపాయముల చేసికొనుటకు గాను అధికార వేసెనగ వారసజ్ఞ నీయరై. ఇట్టి న్యాయ సమ్యక్తమైన కోరికల నిరాకరించుట ప్రజల కనుమత పుట్టించుటకే గాని మరేమియు లాభము లేదు. కాజీ తన తల్లితోనుడ దక్షిణ ఆఫ్రికాలో నుండినయెడల వా దేశము జలప్రళయమున నాశనమగునా? ఆతడు తలదండ్రులకు పుత్రులు చేయవలసిన సేవను తన తల్లియెడల చేసినయెడల నాగరికత కేమైన నుపద్రవమగునా? ఇట్లు తల్లిని పుత్రుని తోడనుడకండునట్లు చేయుటవలన నేమిలాభము కలిగినది? ఇట్లు చేయుటవలన నీతివిషయకమై గాని పరమాత్మవిషయకమై గాని, భావవిషయకమై గాని యుపద్రవమేమైన గలుగునటు మాకేమి మోయటలేదు. మాతాపుత్ర సంబంధమున నెట్టి మహత్వము నెట్టి పవిత్రత, నెట్టి సురా గము, నెట్టి యశస్యక్రమము భావోదేశమున నిమిడియున్నవి హిందూదేశము సామ్రాజ్యములలో నొకభాగముగ నుండగ సామ్రాజమందలి మరియొక రాజ్యముగాను మాతా పుత్రుల నూత్నబంధములను, కృత్యములను నిష్కృత్యముచేయుట యెంతయు దురదృష్టము. అయినను దక్షిణ ఆఫ్రికాలో రక్షణమువారు తమ తీర్పును తిరుగ విచారించి హిందువులకిట్టి చాళుకలుగకుండ చేయుదులని నమ్ముచున్నాము. (చిహ్నం)

ఒక ప్రకటనము విచ్చి చురల రద్దుచేయుట:—

తిరువాన్కూరు సెకండ్ సాతకాలం ఇన్ స్పెక్టరు ప్రైమ గారు మొదట నొక యుక్తపురుషుని చేపడి 2 సంవత్సరములొక తిరుగతిలోనుండి పోయినవారి: నెల్లూరుజిల్లాలో జేయవచ్చుని అంగణమున్నది. కొన్ని దినముల క్రిందట వాయుత్తరపు అమలులో విగ్గవచ్చునది. అటుల గొంతయంది విద్యార్థులకు నై తిరుగతులలోని కండి నాగ కొత్తి పుస్తకములను కొని జీతములను చెల్లించిన కొన్ని వారాలలోనే మరల నీ యుక్తపురుషుని రద్దుచేయబడినది. ఈ విద్యార్థులను పుస్తక క్రింది తిరుగతిలోనికి పోమ్మగిరి. వారు విద్యాకాళి కార్యకాళికి విజ్ఞాపనమును పంపుకొనిరి తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రిక

1915వ సం॥ జూలై 24వ తేది

గురువారము

ఉత్తరవైద్యశాలలు

మన రాజధానిలో వైద్యశాలలు ఈగరమున నొక్కటియు విశాఖపట్టణమున నొక్కటియు కర్ణాటకలో నొక్కటియు ముంబయి గలవి. ఏవిరిచాలన శరీరము కడిచిన మూడుసంవత్సరములదియు ప్రవీణతమునది. దీనినిబట్టి చూడ మన రాజధానిలో దినదినమును నున్నట్లు సంఖ్య హెచ్చుచున్నదను నిశ్చయము కలుగజేస్తున్నది. ఈమూడు సంవత్సరములలో నీవైద్యశాలలలోనికి నేరసులగు నున్నట్లు 536 గురును తదితరులు 140 గురును చెప్పుకొనబడిరి. మొత్తముసంఖ్య అంతకుముందు మూడేండ్ల సంఖ్యకంటె 125 హెచ్చుగా నగుపించుచున్నది. తెలుగుజాతిలో నొక్క బళ్లారిమాత్రము 19 గురుకు కారణములు నల్లు ప్రత్యేకించి యువాహరింపబడినది. అయినను నున్నతర ఎక్కువమై పోవుచున్నదని విశేషముగా భయమందవలసిన కారణము మాకు కానరాలేదు. కాని తగిన జాత్రాత్మకానుండవలయునట మాత్రము స్పష్టము. ఉన్నతర పాశ్చాత్యదేశములలో నున్నట్లు మనదేశములో లేదు. కడచిన జనభానవనరించి మరరాజధానిలో 100,000 జనులలో 22.2 శాతములుండిరి. ఇంగ్లండువేల్పులలో నీసంఖ్య 37.2 గా గిన్నించుచున్నది. జనాభా నిష్పాతము సిద్ధముచేసిన యధికారి యీతారతమ్యమును సమర్థించువాడు. ఉన్నతర యన నిట్టిదను నిశ్చయమునందే భేదమున్నదట. పాశ్చాత్యదేశములలో నున్నట్లు దీనినిచూచుకొనువా డిదేశమున సామాన్యముగా పరిశీలించబడుచున్నాడట రెండవది ఆదేశములలో నున్నతర గలవారు ధారాళముగా వైద్యాలయములకు పంపబడుచున్నారు. ఇచ్చట బడుగులు అట్టివానిని తమవద్దనుంచుకొన జూచుచున్నారు. ఇట్టిపరిస్థితియే యింగ్లండున ప్రబలి 1899వ సంవత్సర ప్రాంతమున లెక్కకు 100,000ల జనులలో 16.7 గురే ఉన్నట్లుబుండగట్లు కన్నించుచుండెను. మూడవది పాశ్చాత్యదేశములలో జీవితమున పోరాటము హెచ్చైనదట ఆపోరాటమున పోషవైద్యశాలలువలె, పిచ్చియాచుపత్రికైన శరీరములకు ఉత్తరవైద్యశాలలే మద్రాసునందును పొడగట్లు నేరసంఖ్యలములు తప్ప పోవచ్చును. ముకుతాత్కాలముగ నీరాజధానిలోగూడ పరిశ్రమచేయు బ్రాహ్మణులలోనే యున్నట్లు హెచ్చుగానున్నది. నేర్పొనబడి ఇవియన్నియునుకొంతవరకు సత్యములుకావచ్చును. అయినవీనిన్నిటిని కమారుచేసిన సర్దునుజరలుగాకే మనయూరేషియనులలో 100,000 కు 115 గురు ఉన్నట్లులు వ్యాపకముగ. కారణమరసివారు ఇతరసంఖ్యములవారితో అర్థమానముగ పోటీపడవలసి యందున నీవిధికలుగుచున్నదని. ఎల్లులసమానమో మేమెరుగను. వాటికంటె నితరుల కెక్కువనినెక్కువపనుచును. అయితేపుచ్చివిద్యకావాటికేత్యోగానుకూలములుగల్గును. నాటికొకా కెలిగ్రాము, రైల్వేసాట్టుమున్నగు ప్రత్యేక శాఖలేవారి కొరకేర్పడినవి. తునకు విద్యమేత్యోగానునను వారికి ప్రత్యేకవసతుల కల్పబడినవి. అందుచేత నితరసంఖ్యముల రాజకీయవిద్యగలవారు యొకకారణముగాదు. సర్దునుజరలుగారిచ్చిన రెండవకారణము కారణముకావ

చ్చును. ఐరోపియను హైదరాబాద్ సమీపము శారీరకముగా ఫలవంతముకాదట. ఇదినిజమేయెవరో నికముంట్టి సమీపమును తగ్గించుటకు మానవ జాతియేక నిభిమానము గలవారందరును జేయవలసిన పనియేయున్నది. పిచ్చిఆచుపత్రికలోనికి చేర్చుకొనబడిన పురుషులనుబట్టి చూచినను నాగరకమునకు నున్నతర తక్కువగాని సంబంధము న్నట్లుకానరాదు. 12 రు. భూస్వాములు, 43 ప్రభుత్వవైద్యకరులు 47 గురు వక్రీయముగను నరలు 60 వ్యాపారస్తులు 22 పరిశ్రమికులు 97 గురు వ్యవసాయపు కూలీలు, 17 గురు వక్రీయములు, 22 గురు ఇంటినాకిరులు, 117 మంలేనివారు. ఇదియుగాక కనిపెట్టబడిన కారణములను విచారించగా పారంపర్యము 14 గురు క్షయములను మనస్సు చెనుట 65 గురు విషయములను మనస్సు నెక్కవగా నుపయోగించుట 72 గురు విషయములను భంగిగాంజాలు 67 గురు విషయములను తిండిలేకపోవుట 55 గురు క్షయములను త్రాగుట 53 గురు విషయములను ఇతర మత్తుపదార్థములు 48 గురు విషయములను నున్నతర కలిగించునట్లు లేలియున్నది. ఇట్లు ఒక్కనాగరకము మాత్రమేకాక జాతి, త్రాగుడు మున్నగు దుర్భాషములు, దారిద్ర్యము ననునవి యన్నతరకు కారణములగు చున్నవనుట స్పష్టము ఉన్నతరను బోగొట్టునెంచువారు 5 రభ్యాసాదికములనుగూడ పారదోలుటకు ప్రయత్నింపవలసి యుండును. మాయెనుటకుండు రిపోర్టులో సర్దును జరలుగారు చేయు సలహాలు కొన్ని గ మనింప దగినవి గలవు. 1912 వ సంవత్సరమునుండి యున్నతరవైద్యశాలలలో 'విచ్చికపద్ధతి' యొకటి యేర్పడినది. ఆనగా నున్నతరకై యితరుజలకు సాధారణవైద్యశాలలయందువలెనే రోగియొక్క బుధువులకోరిక మీద చికిత్సచేయుపద్ధతి యవలంబింపబడుచున్నది. మానసికశాస్త్రమునకును నున్నతరకును విశేషసంబంధమున్నది, ఆశాస్త్రజ్ఞానమును నున్నతరయొక్కచికిత్సకు వినియోగించుమార్గము లనేకములుకనిపెట్టబడియున్నవి. అయిన రోగము ముకురకముందే రోగి చికిత్సకు పోవలసియుండును. మనదేశమున నీవిషయము తెలియకపోవుటచేత ననేకులు అట్టిచికిత్సనంది లాభమును పొందుచుండలేదని సర్దును జనరలుగారు వ్రాయుచున్నారు. కడచిన మూడేండ్లలో వైచ్చికముగా 45 గురు మద్రాసులోను విశాఖపట్టణములో ముప్పురుచు మాత్రమేచికిత్సచేయిరట! సర్దునుజనరలుగారురోగుల కంఠబాటుగా సంకల్పముచూపదేశములతో వైద్యాలయముల నుంచుటయు రోగులకు నింటిలో జరుగునంతటిసరుపాయములనునగ్గుటయుప్రత్యేకముగా తగిన సూపరింటుల నేర్పరచుటయు నవసరములని వ్రాయుచున్నారు. ప్రజలకు విషయములు బోధపడక ముండింతవ్యయమునకు దిగుట వచ్చి యువోగుల కిటుయేయ యు గాన ప్రభుత్వము వారాలోచింతురని నమ్ముచున్నాము. నేరసులగు నున్నతరునుగురించి వ్రాయుచు సర్దునుజనరలుగారు దినసరిసంఖ్య 151.35 నుండి 177.21 నకు హెచ్చినదని తెలిపి దీనికి పోలీసువారిని పూచీచేయుచున్నారు. వారున్నతర దైనవానిని వెంటనేకనిపెట్టక సాధారణముగా వాడకో కొద్దిసేర మామున్నతరచే జేయువరకును నూరకుండురట. అందుచేత నేరసులసంఖ్య హెచ్చుచున్నది. 'పాపము! పోలీసువారికి పిచ్చివారల మూలకముగా గూడ చీవాట్లెలా? మన యున్నతరలనుమాల లోనివారు గడ్డిపంపించుట, నేత, కట్టుబడి, అల్లికపని, నారపని రు 26,343 ల వెలగలవి నిర్వహించినారట. 1911 వ సంవత్సరములో న్యాయాగ్రునునాటితో దృఢచుకావాల వారితో క్రికెటుపందెము లాడి

నారట బ్రాహ్మణులకు తగిన సమపాచుములు లేనందున ననేకులు విచ్చికచికిత్సకు వచ్చినవారు తిరిగిపో యితరకారణమున సర్దునుజనరలుగారి సలహా మీద ప్రభుత్వమువారు ఈ నగరపు వైద్యాలయములో బ్రాహ్మణులకొరకు మాటుయిండ్లు కట్టిన నేర్పరచుచున్నారు. మద్రాసు, కర్ణాటక యాలయములలో నురణములు హెచ్చుగానున్నందున ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకము రిపోర్టు కోరుటయు తృప్తికరమే.

నడవలెపురము రామనాథముజిల్లాలో నొక చిన్నగ్రామము. అచ్చట నొక పరపతిసంఘము కలదు. అది మిక్కిలి యభివృద్ధియందున్నది. కరుంగగల్గిప్రతి యనబడు నుత్తమగు ప్రతిని మేమనెకాక పసుపులనుగొనియు తోళ్లనుగొనియు సభ్యుల వ్యవసాయోపయోగమునకై యాసభ సరఫరా చేసిర. పరపతిసంఘపు యాజమాన్యముక్రింద నొక ప్రభుత్వపాఠశాల జరుగుచున్నది. అందులో క్షేత్రాధ్యక్షకు విద్య యచితముగా నేర్పబడుచున్నది. ఇప్పటికి తెలిసినంతవరకు పరపతిసంఘసభ్యుల బిడ్డలకు విద్య నిర్బంధముగా విధిపబడి యున్నదట. కడచినసంవత్సరము ప్రభుత్వమువారు కొన్ని పరపతిసంఘములకు పాలిసర్దుము మున్నగు వానిపై అధికారమిచ్చి అందుల కగు వ్యయాదికములలెక్కకు వానినే బాధ్యముచేయుట మాచడువరులు స్మరించుకొనగలర. ఆట్టివిధముగా నారపింపబడి వానిలో నీవడవలెపురపు పరపతిసంఘ మొకటి యట. ఆక్రొత్తపనినూక నీసంఘము బాగుగనే తీర్చియున్నది. ఇప్పటికి రెండు మంచి నీటిబావుల త్రవ్వించుటయు గుకబావిని శుభ్రము చేయుచుటయు రెండువిధులలో జలదారుల నిర్మించుటయు జరిగినవి. ఇంతేకాక యాపరపతి సంఘమువారు ప్రజలనుండి చందాలు సమూలు చేసి క్రొత్తగోడ్డునుగూడ నేయించినారు. ఈపని యంతయు పూర్తి యయినందున వీని యుపయోగమును ప్రారంభించు నత్సవాధిపత్యమునకు కలెక్టరుగారి నాహ్వానముచేసిరట. వారన్నియు చూచి సంతోషించియు నొక చిత్రపువ్రాత వ్రాసిరట!

"ఇటీవల పరపతిసంఘ కలెక్టరుకు తమ నలభి నీకవేసి కొనుటకు ఎప్పుడును లే! గొప్ప యాశురతను చూపుచుండుటకు కనిపెట్టినారు. ఇచ్చట నామ కారణము తెలిసినది. కలెక్టరుయొక్కయో యాదని క్రింది యధికారులయొక్కయో సాయమున వీరు తమబాంధవసౌఖ్యము కోరుచున్నారు. ప్రజాహిత జీవిత మిచ్చటికంటె హెచ్చుగాగల యితరదేశములలో సభికారి కర్మముచేతనే నిర్వహింపబడు ఇకకంటాక్కు నిర్వయమునకు మొదలకొని యిచ్చి విధుల బట్టిపనులకును సభికారి సాధనములు కావలయునని ధారాళముగా సలహా కియ్యటకు చుండ, నేదెవకు చేయుట నీకచ్చినప్పుడు మాత్రము కారణమును కీర్తి తాముపోగ బరపు అధికారికర్మముమీద ప్రోముటకు సభికారికర్మము ప్రయత్నించు నలవాటునకు నీరాజధాని యీ భాగముకందలి పరపతి సంఘవరత్తము చిత్రముకు నుయొక నిదర్శనము కానున్నది."

ఈమాట లొకలెక్టరుగారు వ్రాసిరట. పాపము వారల తమహృదయము నిల్లుబయట బెట్టిరో తెలియదు. పరపతిసంఘపు అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగారి నడిగినయెడల నాపరపతిసంఘ మట్టిసహాయమును కోరు నితిలో లేదని తెలిపియుండునట! ఒకవేళ గ్రామసమితిలోని పరపతిసంఘములు కొంత కలెక్టరుగారిసాయ నుడిగివకు నిట్టి విపరీతపు వ్యాఖ్యానమునకు నెడ మెచ్చటచున్నది? హైదరాబాదుమికి స్వరీచాలన నేర్పుటకుగాదా ఐ. సి. ఎస్. కలెక్టరులరు మాప్రభుత్వమువారు మేకొలది జీతములిచ్చి నియమించుచుండుట ఆకతుమును కలెక్టరుగారు పూర్తిగా మరచియున్నారు. కలెక్టరు లిట్టి యపహాసవాక్యాలను నుడువగాదని లిబరలు ప్రభువులగు పెంట్ల డు ప్రభువుగారు మందలించురని నమ్ముచున్నాము

విరోధా మహా సంగ్రామము

ఇంగ్లాండు

ఎగుమతులను నిషేధించు శాసనము.

లండను జూన్ 22:—ఎగుమతులను నిషేధించు శాసనము నేటి రాత్రి పార్లమెంటు ప్రజల సభలో సామాన్యముగా పాఠము చేయబడినది. ఈ శాసన ప్రకారము వెదల్లండ్ను వాణిజ్య ప్రస్తుతానికి ద్వారా సాగించు యిత్రావ్యయము ఏడుగురుకు పాండుకు పంపిణీ చేయబడును. తరువాత రాపరికర గురుకులను క్రమముల కందకుండ చేయుటకు ఈ బిల్లు వారు పూచీపడి యున్నాడు.

హాండుగుండా జర్మనీకి సరకులను పోండు చేయుట వెంటిమక గారిటులనుడివిరి. ఇదివరకే క్రిస్టియన్ బాల్తో కొంతకొద్ది ఏర్పాటులో భిన్నముగా జరిగింది. వాగ్ ప్రకారము మాటలనుండి జరిగియున్నది. ఇంతవరకు హాండుగుండా సరకులు జర్మనీకి వెళ్ళుచున్న వనుట నిశ్చయమే. ఈయేర్పాటులకు నిఘండలు పోండు నిరోధించబడుచున్నది. ఈ శాసనము తక్కిన తటస్థదేశములకు గూడ వర్తింపజేయుట కవకాశము గలది. శాసనమునకు వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించినవారికి జైలువాదమును కారాగృహమును ఏర్పరచబడినది.

జర్మనీకి పంపబడుటకు కొంతకొద్దిగా ముందుగా దార్జిలింగ్ గారిటు నడిపిరి:— సరకులు జర్మనీకి వెళ్ళుచున్నవి దొరతనమువారు గ్రహించుట. సమంజసము. కొంతకొద్దిగా ముందు పంపబడుచున్న దుది నంతకు నిలువ చేయుటకు తగినన్ని గొర్రాములనులేవు. జర్మనీకి పంపబడుటకు దుదిజేర్చి వీరులలోనూడ వెట్టుబడియున్నది.

రెడ్డాల్స్ విల్లింగ్ గారు యుద్ధవిషయమున నొసంగిన యుపన్యాసము.

లండను జూన్ 22:—వైస్రములో చేరుడొ ప్రజలను హెచ్చరించుటకు చేయబడిన యొక సభలో యుద్ధమున జరుపుటకు గల యావశ్యకతను గూర్చి విల్లింగ్ గారిటుల నడిపిరి. బెల్జియము దేశములోని ప్రజలు తమ స్త్రీల గౌరవమును సంరక్షించుకొనుటకు కేవలమనుషులుగా చేయుటలేదు. వారిని కుతువులతో సమానముగా జర్మనులను ముందుగా ప్రాణము నిలుపుటకు తగినంతకొద్దిగా మాత్రమే వెట్టుచు బలవంత పెట్టి నన్ని యో పోడిచి వారిచే జర్మనుల పరిచేయించుచున్నాడు. ప్రాన్స్ లోను పోండులోను జర్మనుల కృమించుకొన గలిగిన ప్రదేశములలోనూడ వారిటులే ప్రజలచే పరిచేయించుచున్నాడు. జర్మనులు ఇంగ్లాండు దేశమునుగూడ జయించుకొంటున్నచేసి మనము మంధులమై యున్నచో వారు తక్కిన దేశములలోని వారికి కలిగించు వాధలకన్న పదిరెట్టిధికముగ మనలను వాధించక మానరు.

క్రొత్త ఋణము

లండన్ జూన్ 22:—క్రొత్త ఋణములో స్థాపన ఎక్సేంజీ బాండుగూడ నిమిడి యున్నాడు. వారు యీ నిబంధనల నేక గ్రీన ముగా నంగీకరించిరి. మరకములో పని విస్తారముగ జరుగుచున్నది ఈ ఋణమునకు సామ్యువాగుగా వహించుచున్నది. పాతిక శతాబ్దముల గలవారు తమ ప్రతిభలను విస్తారముగా ముప్పుకొనుచుండుటవలననే ఈ ఋణము స్వజలకును సమృద్ధిగా నున్నదట సుప్రసిద్ధులగుచున్నది ఋణ వాతలకుల స్వాతంత్ర్యములను ముందు ఇవ్వబడు ఋణములలోనూడ వీరికి మాన్యులండుటయేను. ప్రజలకు చాల సంతోషమును కలిగించినది. చిన్న చిన్న మొత్తములను గూడ రక్షింప నిచ్చునట్టి ఏర్పాటులను సామాన్య సంసారులలోనూడ ననేకమంది వేలకొలదిని నిక్షేపించుచున్నారు.

ఇంగ్లాండు బాంకి కార్యదర్శి గారు ప్రస్తావనలో నిటుల నుడిపిరి. ఈ ఋణము ప్రజలకుందరికి అంగీకారముగా నున్నది. ముఖ్యముగా ప్రజలు దేశాభిమానము చేతను విజయకాంక్ష కలనను సామ్యు గుర్తుంచుచున్నాడు. గాని కేవలము లాభము సాదించికాదు. ఇట్టిభావము ప్రజలకుండుట దేశాభ్యుదయమునకు కారణము. విశేష మొత్తము పోగుపడునని వారు నమ్మకము కలదు.

బిరుదములు

లండను జూన్ 22:—లండను గెజిటులో నిటుల ప్రకటించబడినది. విమానదళములో లెఫ్టనెంట్లు జె. విన్సెన్, జె. ఫిన్, ఖుల్స్ గార్లు ఈ గ్రీన్ క్రాస్ లో నున్న యొక

జర్మనును వా శ స ము చేసి నందులకు వారికి డి. యన్ గ్రాసులు ఇచ్చి బడినవి. మరి 370 మందికి డి. యన్. పతకము లివ్వబడినవి. తుర్కీ ఆఫ్రికాలో సాహసముతో పోరించుటకు దిగున నుడవారొక బడిన పేరులు గలవారిగూడ వా పతకము లాసంగబడినవి. వార్తలందు మూలము సి. ఆసి నాలు. శేకర్ గుహము. లాలరు టి. స్పిట్ట డబ్బూర్ టెయిలరు టి. బోయలు, ఆర్. వువ్వర్లు (తుర్కీ ఆఫ్రికా ఆఫ్రికా లు) హెచ్. కుక్క. పి. ఆర్. హీటరు జి. లిఫ్టాంట్ స్పిట్ట ఇండియా సేన ఇ. సి. వోస్లి వాన, సిక్కులని వేస్ట్. బాబు, ఇండియా కెలిగ్రాఫిస్టు డబ్బూర్. (కెప్టెన్).

శ్రీ చక్రవర్తి గారు స్వయముగా బిరుదము నొసంగుట

లండను జూన్ 22:—నేటి సామంతాలకు శ్రీ చక్రవర్తి గారు సార్వభౌమ మైకలు బలియగుగానికి స్వయముగా విశ్రియా క్రాసు నలంకరించిరి.

నైనికులకు జన్మదినపు బిరుదులు.

లండను జూన్ 22:—రణరంగమున పోరాడుచున్న నైనికులు జన్మదినోత్సవ సందర్భమున బిరుదులు లివ్వబడినవి. వీరేవల జాబితా లండను గెజిటులో ప్రకటించబడినది. 289 పేజీలుపట్టినవి. ఈ క్రిందివారి కీ క్రిందిబిరుదులు లివ్వబడినవి:— సి. సి. బి:—జనరలు సర్ డాగ్లమ్ హౌరు; కే. సి. బి:—మేజరు జనరలు ఇ. ఆర్. సి:—గ్రహము; బి. ఎన్. ఎన్. ఆర్. డి. డి. ఓ. ప్ల:—ఎఫ్. జి. డేవిసు. హెచ్చి పెచ్చిరిల్లుకు హెచ్చి ఎఫ్. ఎం. బిల్లుకు. జి. సి. ఎం. జి—జనరలు సర్ హె ఎన్ స్పిట్టావోరెసు, లెఫ్టనెంట్లు జనరలు సర్ జే. విల్లి కామ్స్ కే. సి. ఎం. జి—లెఫ్టనెంట్లు జనరలు, సర్. జి. మాన్స్ వెల్లు సర్. సి. ఎన్. ఎన్. మెక్రీడ్, డబ్లియు ఆర్ బర్న్ వుడ్స్ విక్టోరియా క్రాసు:—లెఫ్టనెంట్ల కర్నలు, సి. హెచ్. ఎం. డాట్లెనెర్, కెప్టెన్ జి. ఎన్. వాల్ఫోర్డ్.

వైద్యశాలలోని స్త్రీలకు పతకములు.

లండను జూన్ 22:—యుద్ధ వైద్యశాలలో పని చేయుచున్న యజమానరాక్షసుల ఉపచారకలను నకు 48 మంది స్త్రీలపేర్లుగూడ వా పట్టికలో నున్నవి. వీరందరను అధిక శతకములవారు.

ఆంగ్ల విమానదళము.

లండను జూన్ 22:—ఆంగ్ల విమానదళము సొక్ర సా గారి సభిర్వద్ద నొందించు సాధ్యముకాదు. యధారంధము నందించు విమానదళ విషయము ననుసరించి యభిర్వద్ద నొందించబడుచున్నది. విమానదళ మొక త్వరగా సభిర్వద్ద నొందించబడుట కవకాశము కలది అంత త్వరముగా సభిర్వద్ద నొందించుచున్నది. ఇట్టిది యభిర్వద్ద నొందుచుండుటయే దేశీయులు ముఖ్యముగా సంకల్పించ దగిన విషయమని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో లెనెంట్లు గారు చెప్పిరి.

రాయలు సొసైటీ వారు.

నూతన విషయములను కనిపెట్టుట.

లండను జూన్ 22:—రాయలు సొసైటీ వారు కొన్ని విషయములను కనిపెట్టిరి ఆస్త్రియకు మంత్రిగారు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో చెప్పిరి గాని ఏ విషయములు కనిపెట్టబడినవి విశదంబలేదు.

జలాంతర్గాముల యుద్ధములో మరణము చిత్రము.

లండను జూన్ 22:—మ్యా కాసియనండి వచ్చిన వార్తల దేశీయ మొయు స్త్రీలకు కెప్టెన్ జలాంతర్గాముల యుద్ధమున కొత్తచిత్రము జరుగుచున్నదని నిటుల చెప్పెను మా వాకరము చుండగా దారిలో నొక జర్మను జలాంతర్గామి తారగిల్లి మా వాకరమున భ్రాతృ పదార్థములన్నిటిని సమగ్రముగా పారవేయవలసిందయు లేకున్న ముంచివేసెనయ్యు చెప్పెను. గత్యంతరములేక మేము వాని నన్నిటిని పాగవేసి కర్రలను మాత్ర ముంచుకొంటిమి ఆ జలాంతర్గామి వెంటనే వెళ్ళి పోయినది.

ప్రాన్సు

జర్మను సేలు ప్రాన్సులో నుత్తరభాగమున కేగుట.

అలహాబాదు జూన్ 22:—లండనుండి యొక విలేఖరి పంపిన పత్రిక కిటుల తొలివార్తల నంపెను.— రోటరు డాయుండి యొక విలేఖరి డెబులీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక కిటుల తెలిపెను. జర్మనులు ప్రాన్సు లో నుత్తర భాగమునకు సేలు నది కముగా పంపుచున్నాడు. వారు మరల పరాసు శత్రువులని మిత్రులందరినీ సేవాపజ్జిరి చీల్చుటకు వెదల్లింగులను సేవలను పంపిరి. కాప్రాయిన్ ద్వ నిలువయుంచబడిన 20 వెదల్లింగులను వారు తొందరగా ఆక్రాసుకు త్రవ్వమున్న స్థానమునకు జర్మనులు పంపిరి గాని యిట్లు సేవాపజ్జిరి జర్మనులు చేయుచున్న ప్రయత్నమున కభ్యంతరము కలిగించబడింది.

మిత్రులందరినీ వారు ముందునకు పంపుట.

ట్రెయ్యువ్రాన్సికొక విలేఖరి ఇటుల వ్రాసెను. ట్రెయ్యువ్రాన్సికొద్దనందు జరిగియున్నదమునకు మిత్రులందరి వారాకముంచుకొన ప్రదేశముయొక్క విస్తీర్ణము విశేషము. లేదు. కొన్ని వందల గజముల దూరము మాత్రమే వీరు వెల్లిగారి ఇటలికి వెళ్ళగలుగుటవలన వీరికొక వెదల్లి మెదనమును పట్టుకొంటు కక కాశ మేర్పడినది.

ఫీల్డు మార్షలు ఫ్రెంచి గారు ప్రకటించిన సైనికాధికారుల జాబితా.

లండను జూన్ 22:— 31-5-1915 న తేదీ ఫీల్డు మార్షలు ఫ్రెంచి గారు వ్రాసిన లేఖలలో నున్న సైనికాధికారుల పేరులన్నియును లండను గెజిటులో నొక సంచికలో ప్రకటించబడినవి. ఈ పట్టికలో కే. డా. ఇండియా సేనల మున్నగునన్ని సేనలలోని వారిపేర్లు వివరించబడినవి.

పరాసు వారి ప్రకటనము.

లండను జూన్ 22:—పరాసు జర్మనుల ఫిరంగి లలో బహు దూరమువరకును గుండ్లుబరపుటపై వెదల్లింగి దుక్రితమిద మరలగుండ్లు వేయుట ప్రారంభించినది. 14 గుండ్లుపడినవి. ప్రజలలో కొందరు వాడుకలై. నెయిటు బాల్లీ ప్రాంతమున బెల్జియను లకు ముంచిబడుచున్నవనినది. పారొక జర్మను కందకమును పట్టుకొని దాలోనున్న సముఖుల నందరి చంపియో పట్టుకొనియో యిదను లేకుండ చేసిరి. ఆ గొర్రు యుక్కాట్టు కత్తువులు మొదట ఫిరంగులను తీరముగ కాల్చి చాలవోట్ల తలపడిరి. గాని వాన్ని వోట్లను గూడ తలమీదకు బడిరి. సాబెజుకు ఆ గొర్రు యును మాత్రమొక కందకములో కొంత భాగమును వారు మరల వాక్రమింపగలిగిరి. లేదంటు ప్రాంతమున జర్మనులలో నలి విస్తారముగ మదనీరి. మరి యొక సారి జర్మనులు తలపడ రాగా ఫిరంగి గుండ్లను బరపి ను పదాతులనంపియు తలమీదకిరియి. కత్తువులు విష వాయుగోళముల నుపయోగించిరి. ఆల్బానులో లెజులలోనికి పరాసు వారు చొరబడి నదుమనకును నడ్డుపడుచున్న కత్తువులను పారవోలుచు కొన్ని మర ఫిరంగులను కొంతమంది నైనికులను పట్టుకొనిరి.

లండను జూన్ 22:—పరాసు సాయంకాలమున ఆధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. సేనాదయముల బహుదూరమున కేసు 15 గుండ్లను జర్మనులు మరల దుక్రిత మిద వశిరి మేము గూడ మా వెదల్లి ఫిరంగుల నేక ముఖము చేసి వారి వెదల్లి ఫిరంగి మీద గుండ్లను వేయుచున్నాము. ఆక్రాసుకు త్రవ్వమున జర్మనులు ముమ్మడిపడిట సేనాదయముతో మానుకొనిరి. సేనాక్ర సా మాత్రము ఫిరంగుల యుద్ధము తీరముగా జరిగి ని. ముఖ్యము మెట్టలమీద వాయిదయలై నులలో జర్మనులు మమ్మె దించి తిరుచుబడిరి. పరాసు వారు వాడెనుగా ముందుకు వెళ్ళుచున్నారు.

అమెరికా

జర్మను వారు గుండుగుండువు కొనుట.

అలహాబాదు జూన్ 22:—పంపిన పత్రికకు లండను విలేఖరి ఇటుల తొలివార్తల నంపెను.— మ్యా కాస్క్ మోరల్లు పత్రిక ఇటుల వ్రాసినది. జర్మను వారు క్రెడిట్ బాల్ల యంత్రకాలలో చేయుచున్న గురుకుల 100కి 15 కంట్రు బను హెర్నెస్టు యంత్రకాలలో, 100కి 10 కంట్రుబను వాటకువే యంత్రకాలలో 100కి 10 కంట్రుబను కొనుచున్నాడు. మొదటి దశాను సరఫులు దక్షిణ అమెరికా హాండు డెవలప్మెంటుగా జర్మనీకి పంపబడి

రవ్వలు

తెలంగాణ రవ్వలు

లండను జూన్ 23:—తెలంగాణ రవ్వలను కాపాడుటకు కడపటిసారి పట్టణ ప్రభుత్వమున ప్రోత్సహ పత్రిక వెలువడి నిలచి శత్రువులను ప్రభుత్వమునకు తెలంగాణ రవ్వలను లొంగిపోవుట కనకాశము కలదను విషయమును మాత్రము రవ్వల ప్రభుత్వమునకు దాపుముచేయుటలేదు కాని ఆ పట్టణమునకు మంచి నిత్యం సావములు లేవు. ఆ పట్టణమునకు రవ్వలను ఆస్తిగా వారు గూడ దీనిని కాపాడుటకు ప్రయత్నించును. ఈ పట్టణమునకు తర్రయను నుండి రవ్వలను గుండి కలయకృతిగా జగ్గములును వైరుధ్యమునుండి ఆస్తిగా వారును వచ్చుచున్నారు. ఇంత వరకు రవ్వలను చక్క చక్కచందమున వేరుకట్ట వెల్లడించి, ఆ కాపాడుట జగ్గములు మేముజయించియున్న చెప్పు కొనుట నిర్ధారము. యే క్రమమున వారి బతుకు రవ్వల నేను సర్వసాధముగా నుండగా జగ్గములు జయించియున్న విషయము చెప్పుకొనుటకును. ప్రాప్తప్రాంతమున జనరలు జగ్గములు మాకును ప్రాంతమున కొడిగి కలదనుట నిత్యము తెలుసుండెనే ఇతరు రవ్వలనుగూడని స్థితి గతులు గూడ నటులే చేయుచున్నది. ప్రాప్తప్రాంతమున రవ్వలవారి నేను ప్రభుత్వముగా నుండుటలను నచట జగ్గముల వారి నెదిరింపజాలరు.

రవ్వలను ఆధికారుల ప్రకటన.

సిల్వర్ గ్రాడు జూన్ 23:—తెలంగాణ రవ్వలను జగ్గములను యధములో పర్యవసాము లేకుంటేను. జనువాను మాకును నాగినేను ఏకాగ్రముచేతనే యెదిరించుటలేదు. బహుశ బడలిక తీర్చుకొనుచుండును లేదా మరియొక ఉత్పాదకులను సిద్ధపరుచుండును. మాకు నిత్యముగ విజయము కలిగింది. మేము ముందుగా త్రోసికొని పోవుట కారణించి, రాత్రివేళ టెన్యూకాది దాటి ఆస్తిగా వైసికులను నన్నీలతో పొడిచితిమి. రావారస్సా ప్రాంతము లందు శత్రువులు ప్రాంతములకు తెగించి యెదిరించుచున్నారు. కాని ప్రాంతమున వెట్టివేసితిమి. మేము 840 మంది వైసికులను 20 ఉద్యోగులను ఖయీలుగ పట్టుకొంటిమి. మనకు ఫిరంగులు కూడ కొరకైనవి. తెలంగాణ వైపున కొంతెక్కిరంగుల యధము జరిగినది. నీవు నడికి దిగువ భాగమున, నిజనోట్లవద్ద మనకు ముఖ్యమైన విజయము కలిగింది. ఆస్తిగా వారు చాల నేనను నీవునది అవతలిభాగము నకు పంపించుచున్నారు. తి వారము విజయములనుండియు మేము తెగించి పోరాడుచున్నాము. సోమవారము ఉదయమున ఈ యధములో మాకు విజయము కలిగినది. దట్టముగ బలపరచుకొనిన ప్రదేశములను పోలములను, గ్రామములను పట్టుకొంటిమి. ఇదివరకే మనకు 250 మంది ఖయీలుగొరకెరి. చాలఫిరంగులకూడ మనకు కలిగినవి. శత్రువులు నీవును దాటిపోవుచున్నారు. మనవైసికులు తరుచుచున్నారు. మనము శత్రువులను నేనీకొనిన బాటుగుండుకలమిద దాటివెళ్లుచున్నాము. ప్రస్తుతము నీని కుడిపట్టమిద తరుచుచున్నాము. సిల్వర్ గ్రామములలో శత్రు ప్రాంతముకూడ మరలుచున్నాము. జిల్లికిపట్టణము కట్టించుకొనుచుండినను, సోమవారమురాత్రి మనము తిరిగి మూడు గ్రామములమీద పడి చేయుచుండి ఖయీలులను చాల ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

తెలంగాణ సీతలను

రవ్వలను వెలుగుతో

లండను జూన్ 23:—తెలంగాణ రవ్వలను కాపాడుటకు కడపటిసారి పట్టణ ప్రభుత్వమున ప్రోత్సహ పత్రిక వెలువడి నిలచి శత్రువులను ప్రభుత్వమునకు తెలంగాణ రవ్వలను లొంగిపోవుట కనకాశము కలదను విషయమును మాత్రము రవ్వల ప్రభుత్వమునకు దాపుముచేయుటలేదు కాని ఆ పట్టణమునకు మంచి నిత్యం సావములు లేవు. ఆ పట్టణమునకు రవ్వలను ఆస్తిగా వారు గూడ దీనిని కాపాడుటకు ప్రయత్నించును. ఈ పట్టణమునకు తర్రయను నుండి రవ్వలను గుండి కలయకృతిగా జగ్గములును వైరుధ్యమునుండి ఆస్తిగా వారును వచ్చుచున్నారు. ఇంత వరకు రవ్వలను చక్క చక్కచందమున వేరుకట్ట వెల్లడించి, ఆ కాపాడుట జగ్గములు మేముజయించియున్న చెప్పు కొనుట నిర్ధారము. యే క్రమమున వారి బతుకు రవ్వల నేను సర్వసాధముగా నుండగా జగ్గములు జయించియున్న విషయము చెప్పుకొనుటకును. ప్రాప్తప్రాంతమున జనరలు జగ్గములు మాకును ప్రాంతమున కొడిగి కలదనుట నిత్యము తెలుసుండెనే ఇతరు రవ్వలనుగూడని స్థితి గతులు గూడ నటులే చేయుచున్నది. ప్రాప్తప్రాంతమున రవ్వలవారి నేను ప్రభుత్వముగా నుండుటలను నచట జగ్గముల వారి నెదిరింపజాలరు.

నలు 100 మైళ్లదూరమున 20 లక్షల హండియును నీవునరంగమున 8000 మందియును మొత్తము వాల్మీకిజాతివారలకు మద్య 40 లక్షలమందియును గలవని తెలియచున్నది. రవ్వల నాగు వెనుకకుబోయిన రక్షకసావములు తెలంగాణ పట్టణమున వెనుక 5-6 మైళ్లదూరముననున్నవి. ఆరక్షకసావము లిటీవల శత్రువులపట్టినవి. వానిని భేదించవలెను. వానివెనుక భాగమును ప్రజలు చాలమంది నివసించి యుండుటచే వాని ప్రాధాన్యము తగ్గినది.

బెల్జియము

బెల్జియము దేశపు పంటలను గురించి

జర్మనులు కలుగుతుంటుంది.

లండను జూన్ 24:—బెల్జియములోని జర్మను యుద్ధోగు లచటనుండి పంటలను గురించి ప్రాంతముగా తీసికొని పోయినది తెలియచున్నది.

ఆఫ్రికా

ఆఫ్రికా యుద్ధము

లండను జూన్ 22:—ప్రెటోరియా—జనరలు బోథా గారు విండహక్కు నాక్రమించు కొనినది మొదలు సాను గ్రులుసరిగా నందకుండుటచే ముందుకు సాగలేకుండునన్నరు. వైసికుల ఆహార పదార్థములు సగము సంతృప్తక నాల్గవ వంతు కూడ నియ్యబడుచున్నవి. ఇప్పడు సానుగ్రులు మరల నిండినవి గానమరల వారు శత్రువులకై వెళ్లగలిగియున్నారు.

ఇటలీ

అడ్రియాటిక్ కు కాపలా ఇటలీవారు చేయబూనుట.

లండను జూన్ 23:—పార్మోసు. అడ్రియాటిక్ కు సమాపమున ఇటలీవారు కాపలా యుండుట కంగీకరించిరి. పరాను నాకాదళ ప్రధానాధికారి ఈ విషయమును ప్రకటించుచు 100 నెలలనుండి యచట కాపలా యున్న నాకాదళ వైసికులను ప్రకటించెను.

గార్జిలో ఇటలీవారు.

అలహాబాదు జూన్ 23:—లండనునుండి యొకవిలేఖరి యున్నది. ఆఫ్రికాలోని ప్రాంతము లో మునుండి యొక విలేఖరి యెచ్చి (కానికల పత్రికలు) ప్రాంతము. ఆస్తిగా వారు గార్జిలోని వెడలిపోవుటకు నిశ్చయించి అచట నిన్ను సరకుల కొట్టున ధ్వంసము చేయుచున్నారు. వారు దానిని ముట్టించుటలను ఆస్తిగా వారు చట నిలవ వీలకే పోయినది. కొన్నిరోజుల క్రిత మొక నాటిరాత్రి 2 ఇటలీవారి ఆశ్రితదళములు సరిగా గార్జిలోనికి చేరబడి కావలిఖలులను పొడిచిచి దానితో ఇటలీవారిమూలములను వచ్చి తమమీదపడుచున్నదనియచటకున్న రక్షకసేనవారు భీతిల్లిరి. వారిట్లు కలవరపడుచున్న సమయమున ఇటలీవారి ఆశ్రితులు నిరసాయముగ దాటిపోయిరి.

ఇటలీ ఆస్తిగా దేశముల ఆలైనునెనలు.

లండను జూన్ 23:—రోము ఆధికారులు ప్రకటించిరి. ఆస్తిగా దేశపు ఆలైనునెనలు క్రొత్తగా గెల్పియాలనుండి రప్పించబడినవి. మా ఆలైనునెనలు వారి ఆలైనునెనలు సోమవారమునాడే తారగిల్లినవి. మా వైసికులు ఆస్తిగా వారి వైసికులనోడించినవారి చాల మందిని చంపియుపట్టుకొనియు తిరిగివేసిరి. ఆస్తిగా వారు రాత్రివేళ పాల్వాలాని మాస్టానులపై బడగ మేము తిరిగివేసితిమి.

జర్మనీ

లూసిటానియాను ముంచినవారికి

విరుగుట నియమంబులు.

లండను జూన్ 23:—లండను విలేఖరి సివిలు మిలిటరీ 7 జెల్లుప్రతిక కిటులంతింపకె:-లూసిటానియాను ముంచినవారికి విరుగుట లేదనియు జర్మను లియ్యలేదని కొదవను పోగను నుండి యొక విలేఖరి ప్రాంతము.

జర్మనీ దేశమున పంటలు పూర్తిగా పోవుట.

లండను జూన్ 23:—ఆఫ్రికా యుద్ధము. జర్మనీలోని కొన్ని జిల్లాలలో వర్షములేక పంటలు పూర్తిగా పోయినవి. పంట కూడ రాలిపోవుచున్నది. గడ్డి మింగిపోవుచున్నది.

టర్కీ

మైబాముద్ద వివరములు.

బోంబాయి జూన్ 23:—బాస్రాకు సమీపమున మైబాలో గొప్పయుద్ధము ఏప్రలులో జరిగినట్లు తెలుపబడినది. అధికారులు దీనివరకు నింకను పూర్తిగా తెలుపలేక ఇండియా హైస్పెషల్ కోర్టు వివరముల నిటుల తెలుపగలియుండెను. ఏప్రిల్ 11వ తేదీ 8000 మంది టర్కీ ప్రధాన సైనికులు మైబా ఫిరంగులతోడను 8000 మంది కర్దులతోడను 10000 మంది ముంబాఫికు ఆరబులతోడను వాయవ్యమునుండి మైబామీడికచ్చిరి. మైబాలో మాకందకములపై వీరు 12వ తేదీని గెలిసి అధికమంతయును ఫిరంగులగుండెను కురిపించిరి గాని నష్టమంతగా మాకీయును కలుగలేదు. మైబాను ముట్టడించకలెనను కోర్టుతోనే వారు మానేసలు బాస్రాకు రాక పోకలు చేయుటకుండ చేయుటకు బాస్రాకు వెళ్లు మార్గములన్నిటిని ఆరికట్టకలెనని విశ్వప్రయత్నముచేసిరి. 13 తేదీ యుద్ధమున మేము శత్రువులను దలపడి మొదట నుత్తరముగాను తరువాత పశ్చిమముగాను వెళ్లితిమి. ఈయుద్ధములో మాఫిరంగులు శత్రువుల ఫిరంగులకు చాల నష్టముకలిగించినవిగాన మరునాడు జరిగిన యుద్ధములో వారి ఫిరంగులలో క్షి భాగము పనిచేయకుండపోయినవి. మాగుర్రపుదళమువారుగూడ చాల మంది శత్రువులను రూపుమాపిరి. వారోకచో శత్రుసేనలమద్యమునకు బోయిరి. అచట తరువాత 100 శవములు కనబడినవి 30,400 మందిని ఖయీలుగొన్నామి. 2 ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. 14 వ తేదీ మేముమరల మైబానుండి నైరుతి దిశకుంకుట బయలుదేరితిమి. శత్రువులనైవ్యములు మైబాకు రిమైల్ల దూరమునలోన జడ్జావయ్యవద్ద నున్నవి. వారి నైవ్యములచట హెచ్చుగానుండెను. వారిలో కొందరు చీలిపోయి మాకుంకుట రాగ వారి వచ్చటికి తిరిగివేసితిమి. శత్రువుల కొదకములు మంచి సావమున బాగుగా కట్టబడినవి. అచట ఎదారి యుండుట వలనమాఫిరంగుల కొదకములను మాడ వీలు లేకుండ నుండెను. ఆచాను ఎండ తీక్షణముగా నుండెను. మా నైవ్యము తెల్లవారిని మొదలు యుద్ధమున దిగి ఎడారిలోని ఇనుకలో గె మైల్లదూరము శత్రువుల ఫిరంగు గుండ కోనాటింపక నడచివెళ్లిరి. సాయంకాలము 8-30 గంటలవేళ మే మందరమును శత్రువుల కొదకములపై బడి వారి నచటనుండి తిరిగివేసితిమి. ఇచట శత్రుసేనలుండి యుండియును మరియొక చోట నాంగ్ల భారతసేనలు రెండును గలిసి వారికన్న మూడు రెట్టధికముగ నున్న శత్రుసేనలపైబడి వారిలోడించిరి. ఆరాత్రియే శత్రువుల చటనుండి మకామునెత్తి ఈకాన్యదిశగా పారిపోయిరి. వారిలో కొందరు అమరాకు పోగలిగిరి. అమరానుండిగూడ నిటీవల వారు తిరిగివేయబడిరి. చాల మందుగుడువు ఫిరంగులను వైసికులను మేము పట్టుకొంటిమి. దీనివలన కలిగిన ముఖ్యప్రయోజన మే మన గా ఆరబులు పై ర్యములను గోలుపోయి తమతమ ఇండ్లకు చేరుకొనిరి. మైబా అమరా యుద్ధములో తగిలిన దెబ్బలతో ఆరబులు ఆంగ్ల సేనల నెదుర్చుట తమకు తేలుముగాదనియు వారికి తోడ్పడుటయే తేలు మనియు గ్రహించిరి.

దక్షిణాఫ్రికాను

విద్యుచ్ఛక్తి నీటిపనులు.

ఉదకమండలము జూన్ 23:—చెన్నై పురి పోరతనము వారాలోచించుచున్న పలువిధముల విద్యుచ్ఛక్తి నీటిపనులను పరిశోధించుటకు ఇండియా పోరతనమువారి విద్యుచ్ఛక్తి ప్రితోఫ దేశభద్రులు జే. ఏ మియర్సుగారును చెన్నై పురి పోరతనమువారి విద్యుచ్ఛక్తి పరిశోధకుడు గ్రీవధేడుగారును ఇరటికి వచ్చిరి. ఉదకమండలములోను కూనూరులోను వెల్లిబుచ్చునలోను విద్యుద్దీపములకై నేర్పుచుంటుంటు. వలయు విద్యుచ్ఛక్తి ప్రితోరా నీటినుండి కలిగించు నుద్యమమునుగూర్చి మియర్సుగారు పోరతనమువారి ప్రిపు ఇంగనీరు యస్. బి. మర్రెగారితోగూడ సా ప్రదేశమున నేడు మధ్యాహ్నము పరీక్షించెదరు. కోయంబుత్తూరు జిల్లాలో నొక యా కాళధారనుండి విద్యుచ్ఛక్తి కలిగించుచున్నది. దీనిని దబ్బూరు వారు ఆలోచించిరి. ఎంతటికీ తక్కువగాకుండ నెల్లప్పుడు దొరకుతో ఆ లెక్క దొంతనమువారికి వచ్చినది. దీనిని బట్టి లెక్క వేసి నీటిని నిలువ చేయుట కొక రిజర్వాయరును కట్టించవలసి యున్నది. నున్నముతోను రాయతోను యొకకాల్యకు కట్టించుటకు తగినపులును మాయ

చున్నాడు. ఉదకమండలములో నిర్మూల్యములను పెట్టించుటకు కూడ ఇదినుండి విద్యుచ్ఛక్తిని కలిపించుటకు గూర్చి ఉదకమండలము మ్యాగిసిఫల ఛాయార్థము హాంబుగానుగాన నిన్నను మియగునాటితో ముచ్చటించిరి.

మైసూరు జన్మదినోత్సవములు

జయప్రథముగ ప్రారంభింపబడి.

మైసూరు జూన్ 24:—నిన్న ఇక్కడ వానమున్న గుర వేమిములేవు. ఎండయు విశేషముగలేదు. అంతయు చక్కగనుండెను. మైసూరులో జ్యోతిర్మఠము నిన్న ఆను కూలముగ ప్రారంభమైంది. మహారాజుగారు యువరాజుగారి తోను,మిలిటరీ పరివారముతోను,నగరవీధుల వెంటబయలుదేరి, గవర్నమెంటు భవనమువద్దనున్న ప్రశాంతమునకు వెళ్లి సైనికులను విశ్రమించిరి. వీధులలో ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ నుండిరి. దానిపొడుగునను ప్రజలు మహారాజుగారిని నూచి సంతోషముతో కేకలు వేయసాగిరి.

బొంబాయి.

బొంబాయిలో కాన్గ్రెస్ సభ

బొంబాయి జూన్ 23:—నిన్నటిరాత్రి బొంబాయి నుండి ఇటుల తెలిపినట్లు:—వర్ష ఋతువు ప్రవేశించిన దని చెప్పుబడుటకు గాక బొంబాయి వర్షమున గత రెండు దినములలోను వర్ష మేమియును కురియలేదు. పడమటికనుమల మీదగూడ వర్ష ములేదు. ఈకారణమువలననే యొడిదుడుకు సమాద్రమున నింకను కనబడుటలేదు.

దేశీయ మహాజన సభాధ్యక్షుల.

బొంబాయి జూన్ 23:—మహాజనసభా సాంప్రదాయము 23వ నిబంధన ననుసరించి ఎస్. ఎస్. పి. సింహగారిపేరును ఆహ్వాన సంఘమువారికి తెలుపుటకు బొంబాయి రాష్ట్రీయ సభాసంఘమువారు తీర్మానించిరి.

జర్మనీనుండివచ్చిన ఒక విద్యార్థి.

పూనాలో పట్టుకొనబడుట.

పూనా జూన్ 23:—ఎఫ్. ఎస్. మరాఠీ యను విద్యార్థి జర్మనీదేశమునుండి వచ్చెను. ఇతనిఇట్లు కోధింపబడినది. చెన్నపట్టణమునుండి రాగానే ఇతడు పట్టుకొనబడెను.

కలకత్తా

కలకత్తాలో మరియొక మొదటితరగతి

వైద్యకళాశాల.

కలకత్తా జూన్ 23:—దెల్టావియలోనున్న ఆల్బర్ట్విల్లరు వైద్యశాలను మొదటితరగతి వైద్యకళాశాలగా మార్చువద్దని 500 రసవిభాగిభాగముగ రూ 1000000ను ప్రభుత్వ నాథ ట్రాగోరుగారు రూ 2000000 ను విరాళము లొసంగిరి.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము.

కలకత్తా జూన్ 23:—నేడు జరిగిన కలకత్తా కాలేజి రేషనువారి సభలో హిందూ విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి ప్రత్యేక సంఘమువారు వ్రాసిన రిపోర్టు చర్చింపబడినది. మత విద్యనుగూర్చిన నిబంధనలలో “జైనమతముఎక్కడనున్న” నక్కడ అనుపదమును తొలగించు కలెనని రాయ్ నేలాయవాహురు బహదూరుగారు తెట్టినసవరణ నిరాకరించబడినది. ఈసవరణ ఆనవరము. తగినంతసామ్య విరాళములవలన వచ్చినవో బయ్యెనామ్యమును యడ బోధించుటకు వీలు కలుగుటకే ఈప్రత్యేక నిబంధన మేర్పరుపబడినదని వారు తీర్మానించిరి.

వర్తమానమునెనివారి దివాలా.

కలకత్తా జూన్ 23:—దెల్టాను ఆసియాటిక్ బ్యాంకిలో నిధరావతులకాథలో మేనేజరు ఎడ్వర్డు కానుగారిని ఇద్దరు సహోద్యోగులను సాక్షి విచారణచేయవలెనని ఆఫీషియలు ఎన్ఫోసిగారికత్తమున నేడు ప్రాక్టరులో న్యాయమూర్తిచాదరి గారి ఎదుట పిటిషనుపెట్టబడినది. దీనివలన 1వ తేదీన ఢిల్లీ లండను బాంకుల వారు పెట్టిన పిటిషనుల వైని జనకవార వ్యాపారముచేయు వర్తమానమునెనివారు దివాలాతీసి రని నిర్ధారణచేయబడినది. ఈకంపెనీ జ్యూనుదేశీయులచే నేర్పరు పబడినది. యుద్ధమారంభమైన పిమ్మట భాగస్వాము లిద్దరును గూడ నాత్మనాశ్య చేసికొనిరి. దివాలాతీసినట్లు కోర్టువారు ఫిరకపదవిపిమ్మట ఆకాపెనీ

వారం లూ టు సాత్తు నం త్తయు తన కప్పగించవలసిన దని ఆఫీషియలు ఎన్ఫోసిగారు కంపెనీవారి సంబంధులను కోరిరి. కంపెనీవారు దెల్టాను ఆసియాటిక్ బ్యాంకివారికి 10 లక్షలరూపాయలు బాండ్లడింగున సాత్తుబట్టిని వా వా క్రమించ గోరని తెలుపుబడినది సాత్తుయు పుచ్చుకొనుటకు జడ్జిగారంగీకరించిరి.

స్టేట్సుమరుపత్రిక నిధి.

అక్షా ౮౧ వేయి వసూలుగుట.

కలకత్తా జూన్ 23:—మోటారు ఆంబులెన్సులను, విమానములను కొనుటకై స్టేట్సుమరు పత్రికానిధిని నెల కొల్పినది. దీనికి లక్షా ౮౧ వేయి రూపాయలు వసూలుయినది. వీనికి రెండు లక్షలు కావలసియున్నది. తప్పటికి తక్కిన సామ్యురావచ్చును.

లాహోరు

అమృతసారులో కలవరము.

లాహోరు జూన్ 23:—అమృతసారుడిప్రొట్రీ కమిషనరుగారు జిల్లాలోగల మేజిస్ట్రేటులనందరిని సమావేశము చేసి జిల్లాలో అల్లరలు పెచ్చుగానన్నవిగాన ప్రతిమేజిస్ట్రేటును 15 కోశాల వరకును సంచారము చేయుమండవలెనని వారికి యాజ్ఞాపించిరి.

మరియొక కుట్రకేసు.

లాహోరు జూన్ 24:—లాహోరులో కమిషనరులు మరియొక కుట్రకేసును విచారించుదురు.దీనినిగురించిన వివరము లేనియుతెలియవు.ఈకేసుకు,పరామియవారిని పట్టుకొనుటకు యత్నింపబడుచున్నది. ఈప్రయత్నములు కొనసాగుటకుబట్టి కేసుఎంతకాలము విచారంపబడునది తెలియును.

దేశభాషాపత్రికలు పంజాబునొరతనము

లాహోరు జూన్ 23:—యూక్రాయుక్రముల నాలో చించుండ దేశభాషాపత్రికలతో యుద్ధమునుగురించి ప్రకటింపబడుచున్నది జమిందారుపత్రిక ఇంగ్లీషుపత్రికలలోని కొన్ని వ్యాసములను 50% తగ్గుమాచేయక ప్రయోనించినది. అందువలన రైతురు తెల్లిగాములుగాక యుద్ధమునుగురించి మరేమియు జమిందారుపత్రిక ప్రకటింపకుండదని దొరతనమువారు తీర్పు విచ్చిరి.

కోట సాహేబు బందిపోటుకేసు.

మద్రాసులు శిక్షింపబడుట.

లాహోరు జూన్ 23:—కోట సాహేబు బందిపోటు కేసులో జూన్ ౧౮వ తేదీన, బాగు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటులు, జి. యు. డాన్సు గారు తీర్పుచెప్పిరి. కోట సాహేబు గ్రామము వాడ సాహేబుగారిని వీరు హిందూమత వారు కుట్ర,చుట్టుపట్టునున్న గ్రామములలోచాలామందినిమోదెన్నాడు. మార్చి 4వ తేదీన దొంగలురచ్చెవరను భయముకలిగి హిందువులు నాథసాహేబు ప్రతినిధివద్దకువెళ్లి మొక్కుకొనగా, సామానుతో హావేలికి రావలసినదనిచెప్పెను. గ్రామములట్లు చేసిరి. హావేలి దిట్టయిన ఇల్లు, చుట్టు ప్రదేశ, ఎల్లెనగడ, వీరు సామానుజేరవేసికొనునప్పటికి రాత్రిపదిగంట లయినది. ఎవరినో ఒకరిని గుమ్మమువద్ద కాపలాచేసిరి. హిందువులందును ఏమి జరుగనో చూచెదమని కనిపెట్టి యుండిరి, రాత్రి పదికొండు గంటలగునప్పటికి 10, 10 మంది దొంగలు కర్రలతోవచ్చి హావేలివద్దకి. హిందువులు ఇంటికప్పుల మీదమెక్కి దొంగలమీద రాళ్లువర్షి వెనుకకునెట్టివేసిరి. అంతలో నాథసాహేబుప్రతినిధి బయటపడి, ౪౦, ౫౦ మంది సహాయము తీసికొనినచ్చెను. దానినిద దొంగలు ఎక్కడి వారు ఆక్కడ నే మాయమైపోయిరి. 21 మందిమీద కేసు తీసికొని రావడినది. సరిమంది ఇంతవరకు పట్టుబడలేదు. తక్కిన పదకొండుమంది విచారంపబడిరి. వీరిలో పదిమందికి శిక్షవిధింప బడినది. ఒక మద్రాసుఫేజి. ఇతనికి 6 సంవత్సరముల కఠిన ఖయరు, 8 గురతు అయిదేసి సంవత్సరములు, ఒకడు బొత్తిగ చిన్న వారు ఆరుటచేరి సంవత్సరములును విధింపబడినది.

అలహాబాదు

సామ్రాజ్యభాషన సభా కార్యదర్శి.

అలహాబాదు జూన్ 23:—సామ్రాజ్య భాషనసభలో కార్యదర్శిగానున్న ఎర్ విలియం విస్సెంటుగారు తొలలో

వాపని చాలించుకొందుగాన ప్రస్తుతము సహాయకార్యదర్శిగానున్న ఏ. పి. ముడ్డియతు గారిని శ్రీ రాజప్రతినిధిగాయో కార్యదర్శిగా నియమించిరి.

ఒక విచిత్రము

జ్యోతులు వచ్చినట్లు భ్రమపడి తుపాకి వేయట.

మగురు 23:1

అలహాబాదు జూన్ 23:—సియోనీ సెమిన్య బజ్జీ గారివలన ఒక వింతకేసు విచారంపబడుచున్నది. జ్యోతులు దండెత్తినట్లు తెలుసుకొనినాడ పడిట్లు చిక్కిపడి, ఇంటిని, కుటుంబమును కష్టించుకొనుటకై తుపాకితో నూరుబాదులు వదలెనుట. మగురు చనిపోయినట్లును, విరోధముగాని హత్య చేయు ఉద్దేశముగాని మద్దయికి లేనట్లును ఫిర్యాదులు చెప్పచున్నాడు.

సియో

అధికారులకువచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

సియో జూన్ 23:—గెనీషియా యుద్ధమునుగురించి సోమవారమునాటి రాత్రి రిపోర్టరీలు తెలియ కేయుచున్నాడు. 12, 20 వ తేదీల ను ముగ్రాదెట్టానము లల కదలివేసి మరలితిమి. రావారస్కా ప్రాంతమునందు ఆస్ట్రీయా జర్మనీ సైనికులు ముందుకు త్రోసికొని పోవుచునే యున్నాడు.

జర్మనుఅధికారు లిట్లు తెలియజేయు చున్నాడు:—జరలువాను మెకన్నను తెంబరు, కోల్ బ్రి ను పట్టణములను పట్టుకొనుకై యుద్ధముచేయుచున్నాడు. తెంబరుకు ౨౦ మైళ్లలో నున్న ప్రదేశమును, రావారస్కాయును ఇతని వశమైనది.

నీస్టరు నదిమీది పోరాటము గురించి, రిపోర్టరీలు తెలియ జేయుచున్నాడు:—మిల్ గ్యాక్కును, జిడాజివుకును వద్ద శత్రువులు యెదిరించిరి కాని చాల నష్టముతో వెనుక తరిమివేసితిమి.

గెనీషియాలోని తక్కిన భాగములలోను బహోనినా మున్నగు ప్రదేశములందును చాల తీవ్రముగ యుద్ధము జరుగుచున్నను, శత్రువులు ముందుకు వెళ్లలేదున్నాడు.

ఆస్ట్రీయా అధికారులెట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—నీస్టరునదిమీది స్థానములింకను రుస్సావారిచేతులలోనున్నవి. హాననునదిమీదను గెనీషియా సరిహద్దుకంటియున్న రుస్సా రాజ్యములోను, రుస్సావారు తమస్థానములను బలవత్తెట్లు కొనుచున్నాడు. పోలండు జర్మనులకక్కడకు యెదిరించగా ఓడించిరి.

చార్లిట్ పరగణాలలో తీవ్రముగ యుద్ధము జరుగుచున్నదికాని పర్యవసానము లేలేదు.

పరానువారు చాల కండకములను పట్టుకొని, సామెజు వైపుకు ముందుకు పోవుచున్నాడు. గ్రామముయొక్క వాయవ్య భాగమును సమీపించుచున్నాడు. లోరై నులో పరాను వారు మొదటి కండకపు వరుసలోని ౧00౦ గవలల ప్రదేశమును పట్టుకొనిరి. వానజెకు, ఆ లో నే ను లలో వీరు ముందుకు పోవుచున్నాడు.

మర విమానములు శత్రువుల విమానముల మీద బాంబులు వేయగా నాల్గింకి నిష్ఫలముట్టుకొనినది. మరియూడింటికి దెబ్బలు తగిలినది.

ఆక్స్ ఫోర్డ్ ఆదివారమువారు జర్మనులు తీవ్రముగ విషప్రాళికములగు బాంబులను ప్రయోగించి యెదిరించిరి. పరానువారి మొదటి కండకపంక్తికొన్ని కలములలో బొంగిపోయినదికాని వెంటనే తిరిగి యెదిరించిపోయిన స్థానములను పట్టుకొనిరి.

మెంటిలో ఆస్ట్రీయావారు గచ్చతో కండకములను నిర్మించుకొనినట్లు ఇటలీవారు తెలియజేయుచున్నాడు మార్బురు గెల్లొమీద ఫిరంగులు వేయబడుచున్నది. ఇంసో నదిమీద ఆస్ట్రీయావారు ఇటలీవారికి ఎవమకట్టుమీదకు తెరుచువలెని యత్నించుచున్నాడుకాని ఇటలీవారు తమస్థానములను నిలుపుకొనుచున్నాడు.

భాషనసభ్యులి.

రావుబహదూరు పి. కేశవస్వామిగారి సభ్యులి. ఈ సంతకముతో ముగియును గాన వాన స్థానమున నియోజంపబడుటకు కర్నూలు మ్యాగిసిఫల చేయవచ్చును రావు బహదూరు ఎస్. వెంకట నగసింహారావు పి. పి. గారును అసంతృప్తము నివాసులగు రావుసాహేబు పి. ఆదియూర్తి రావుగారును కోరిక గలిగియున్నారని తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి రాజధానిలోని

దాద్ర్యవారము.

సంవత్సరమునకు రూ ౧౦౦౦ ల రాబడియైన తేదీ ౧౯౦౧-౦౨ మధ్య మన ముఖ్యుల సంపాదమునకు కేవలం దీనినే పాధియు గడచుట దుష్టము. ఈ సంగతి ఆర్థిక శాస్త్రజ్ఞులకు ప్రత్యేకము. బాలకృష్ణగారు వాయన సం॥ మార్చి నెల తాలూకు (మోడరన్ ట్రెజరీ) మాసపత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసమున నిర్ణయముగ దృఢపరచబడినది. ఈ రూ ౧౦౦౦ లయినను, ముఖ్యులకును లగు స్వీకృతములు తప్ప ముఖ్యుల భాగములు సేకరణను నెవరయినా జాలవు. కావున రూ ౧౦౦౦ ల సంవత్సరపు గాబడి యున్నవారు భాగ్యవంతులునుగాక, చీడ అనుగాక ఏమట! కావున నెట్లుంటే గడవును, దినముల బుచ్చుచుండెడి స్వసామాన్య లాభమును. ఈ 500 ల కంటెను దక్కున ఆదాయము కలవారు కేవలము చీడవారము ఆసంసారము పూర్తికృతమునైన లేక కడు శేడరిక మనభవిష్యత్తును దీని 500 ల కంటె నెక్కువ రాబడి కలిగియున్న సంపాదముల వారి హెచ్చురాబడికట్టి కొంతకొంతగా భోగముల గూడ నవధివిధమున వలసవచ్చుచున్నది. కావున నూ. 500 లను ఒక దాద్ర్యపు హద్దుగా నిర్ణయించును.

మన రాజధానియందలి ప్రజలకు ద్వితీయముగా పరిగణించవచ్చును. కృష్ణపాడు కృత్తికల జీవించుచున్నవారును, తదితర వ్యాపారులకలన జీవించువారును. వీరిలో వ్యవసాయదారులు స్థానికమునను నెన్నెన్నియో చెల్లించవలసియున్నది. తదితరులచెల్లించుచున్నవిధమున గడలలో నొక్క కృత్తికల కలవచ్చును. ఈ కృత్తికలకలన దొర తనమునాటి కలవచ్చుచున్నది. మన రాజధానియందు ఎవరు కృత్తికలను నిచ్చుచున్నారో, వారి ఆదాయము లెంతలో, కృత్తికలను చెల్లించు నివారణదొర యనవిషయములు స్పష్టపడగలవు. 1908 సంవత్సరమునకు బూర్వము రూ 500 ల కంటె యెక్కువరాబడి గలవారు వారందరూ రూపాయికి 4 పైసల చొప్పున సామాన్యపు బొక్కరమునకు పన్ను చెల్లించవలసియందెడిది. అటు తరువాత కృష్ణుల ప్రభువు భాగము ప్రకారము పన్నుగడ చెల్లించవలసినవారి యాదాయము రూ 500 నుండి రూ 1000 లకు హెచ్చించబడినది. దొర తనమున వారి లెక్కల జరుపుకొనునపుడు ఈ మార్పును గుర్తించవలసియున్నది. ఇట్లు లెక్కల పరీక్ష చేసి ఈ మధ్య 10 సంవత్సరములలో గడపడు వ్యత్యాసము మనల కొక వారముగచున్నది.

1901-1902 సంవత్సరములో రూ 500 ఆదాయము గలవారికి గూడ కృత్తికలను చెల్లించెడివారు గావున, ఆ సంవత్సరమునకు పన్ను శేషబడిన ఆదాయపు మొత్తము రూ 10,9,185,587 లు. 1910-11 సంవత్సరములో ఇట్టిపన్ను లేక కృష్ణుల ప్రభువు భాగము ఆచరణలో నున్నది గావున, పన్ను చెల్లించవలసిన కనీసపు ఆదాయము రూ 1000. ఈ ప్రకారము పన్నుగడ చెల్లించిన మొత్తపు ఆదాయము 1910-11 సంవత్సరమునకు రూ 11,51,80,000 లు.

ఈ సంవత్సరమున కంటెనీవారు, కర్షకులు మొదలగు వారు వారి లెక్కల గుర్తుగనుంచి పన్ను పత్రము దక్కించుకొనుటకులేదు. యత్నముకలన నీ లెక్కలలో కొంతకొంత యాదాయముకూడ నందునని యూహించవలసియున్నది. ఈ మాదిరికి యుగ వాదము కూడ ముగిసినది. పన్నులదక్కించుకొనుటకు కొందఱులకు ప్రయత్నించుచున్నారో, మండల సర్పంచిగారిని, సర్పంచిగారిని, సర్వేయరుగారిని వారు కొందఱు వారి వారికి లేని యాదాయముల శిక్షణకునుండుటయు గలదు. ఇటులధికముగా శిక్షణకువారికి లే యాదాయముల లెక్కలలో గమనమున్నది. ఈ ఆదాయమును గుర్తుగను మొదటివారికి యాదాయము నొకటికొకటి గుమారుగా సరిపోగలవని చెప్పవచ్చును. కొంచెపు భేదముండినట్టికి సమతుల్యమైన మనము ఇచ్చట నిర్ణయించునట్టి ప్రాయశాంతు నది కంటిగా మార్పులగుటచే ఈ మధ్యపరిపాక త్వము భావుగా గడిగిన ఆదాయాభివృద్ధిని నెక్కుటయున్నది. 1901-02 క సంవత్సరములో గన్నుకు ఆదాయపు సామ్యముండి రూ 500 లకు పైగాను, రూ 1000 లకు లోపుగాను రాబడి కలవారి ఆదాయమును తీసివేయవలసియున్నది. ఇట్లు తీసివేయగా మిగిలిన మొత్తము రూ 74,25,77,57 లు.

సంవత్సరము-పన్నుగడ శేషబడిన ఆదాయము.
౧౯౦౧-౧౯౦౨ సం॥ రూ ౧౦౦౦౦ లు ఆదాయము
రాబడిగలవారి యాదాయపు మొత్తము రూ ౧౦,౯౧,౮౫,౫౮౭ లు
౧౯౦౧-౧౯౦౨ సం॥ రూ ౧౦౦౦౦ లు ఆదాయము
రాబడిగలవారి యాదాయపు మొత్తము రూ 22,37,౨౭,౭౭౭ లు
మధ్య సంవత్సరములలో గన్నుకు ఆదాయాభివృద్ధి
రూ 3౨,౪౫,౪౯౫ లు.

సకలమున నేటేటకు భాగ్యవంతుల యాదాయము రూ 4202471-12-5 ల నెపు కనపరచుచున్నది ఇదియొక భాగ్యభివృద్ధిగా బరిగణించ వలెను. స్వసామాన్యముగా శేడరికమున గుండుచు పాంపూడేశ భాగ్యవంతులలో యొక కంటె హెచ్చుపంపును జాపు-పైపులు కలవు. భాగ్యవంతులను సుదీర్ఘకాలమున నిండ్లందు చేర్చు లెక్కల బరి తీర్చిచివో మనరాజధానియందు భాగ్యవంతులనుబడువారి దాద్ర్యము స్పష్టపడుచున్నది. 1901-1909 సంవత్సరముల మధ్య ఒక్కవేలగంటలవరకు ఆంగ్లములయొక్క (వేల) గూడ కలవునో, కిక్రదాదాయాభివృద్ధి 91, 000, 000 సావరినలకు హెచ్చుగా గనపడుచున్నది. అదిగా 185 కోట్ల రూపాయల కు భివృద్ధి కలదు. మన భాగ్యవంతులలో ఆదాయమునో 3 కోట్ల మాత్రమే. ఈ విషయమే మఱియొక విధముగా గూడ బోధపడుచున్నది. ౧౯౦౧-౧౯౦౨ సం॥ చెన్నపురి రాజధానిలో రూ 2500 పైస రాబడి కలవారు మొత్తపు ఆదాయము రూ 15827641 లు ఆ సంవత్సరములోనే, ఆంగ్లేయుల ఆదాయపు మొత్తము ౬౮౫౦ కోట్ల సావరినలకు నెక్కువగా గనపడుచున్నది. అదిగా ఆంగ్లేయుని సంవత్సర దాయము సమానస్థాయిలోని చెన్నపురి వాస్తవ్యుని ఆదాయముకంటె ౧౭౦ రెట్లు ఎక్కువగా లేచుచున్నది. ఇచ్చట భాగ్యవంతులనుబడువారికిని, అచ్చట భాగ్యవంతులనుబడు వారికి సంవత్సరము కలదు.

ఇక దాద్ర్యపు హద్దును క్రిందు, మీరును మన్న వానిని బోధింతుము.

సామాన్య స్థితివారు,		
పోషకులు గలిగియు		
సంవత్సరము. రూ 500 ఆదాయముగల మొత్తపు ఆదాయము		
వారి సంఖ్య.		
1901-02	448710	రూ 181022428 లు.
1910-11	679795	రూ 195525688 లు.
చేద స్థితివారు.		

పోషకులుకలిగియు		
సంవత్సరము రూ 500 ఆదాయములలో		
మొదటి పట్టికకట్టి సామాన్యస్థితి వారి సంఖ్య క్రిమేణ		
1901-02	10,507,811	96
1910-11	11,564,668	91

మొదటి పట్టికకట్టి సామాన్యస్థితి వారి సంఖ్య క్రిమేణ హెచ్చుచున్నట్లుంటును, రాజధానియంతయు కలకాలము నుండి నీడించుచున్న దాద్ర్యస్థితియందీ యొకను విమోచన మొందలేదనటకు చెందవచ్చునది నిదర్శనము. 1901-19 2 సంవత్సరములో మాటెట్టి పట్టణము, 1910-11 సంవత్సరములో ఆర్థికమునా మే సామాన్యస్థితియందు గన్నుటచున్నాడు. మిగిలిన కంటె ౧౯౦౧-౦౨ సంవత్సరమునకును, ౯౮౦౦౦ ౧౯౦౧-౧౧ సంవత్సరమునకును “కట్టుచుట్టాడు పేడరికమున” గ్రోలు చున్నాడు. వీరి చీడరికముగా సాగుకు 3౬౦ దినములకు కంటె ౧౦౦ రాబడియైనలేక, అదిగా దినమునకు నభివృద్ధి కలిగియున్నది. ఈ మార్పు లేక మన్నె యొక్కటికి మవుగుల పొడిగుల గూడ గాపాడును గోజు గడపు కన్నయని తేటపడిన నేక మృగమును కంటిగింద. ఉద్యోగము లనిమించుకొనుచు ఇంజనీరులు, నెద్యము, భాసనస్పృకులు, మున్నగు వర్తకుల స్వీయముగని, పట్టణాంతరముల గృహ గృహలే, వీర వేల యుగ్యంబులలో నుండి కృత సాయేతర కృమల చే శీడములు గుమరె యాసమే యుటులుండెదగా నిక కేవల కృష్ణపాడు కృష్ణిలన జీవించిన వారి విషయము యంతగా వివరింప నవసరము లేదు.

* ఈ వ్యాసములోని అంకెలను క్రియంత ఎమ్. బాల కృష్ణ గారు “వెల్పుతూ ఇండియా” పత్రికలోని వ్యాసమునండి తీసికొనుచుండి, వారికి నాకృతజ్ఞతా పూర్వకమందము.

జర్మనులు లిబోను బలవరచుట.
లాహోరు జూన్ 28:—జర్మనులు లిబోనుచాలబలవరచుచున్నారనియును పెద్దపెద్ద నౌకాఫీరులను నీధులలో నుండుననియును కొంతమంది ఆమెప్పుడనుకు తలచివచ్చినది. సి. ఎం. కె. లెట్టుప్రెస్ బు తలచివచ్చినది.

15వ బొంబాయి రాష్ట్రీయసభ.
బొంబాయి జూన్ 28:—బొంబాయి నెలగా ౧౦, ౧౧ ౧౨ తారీఖులయందు పూనాగరమున హరున్దీ. ఏ. వాడి యాగారి యధ్యక్షత క్రింద ౧౫వ బొంబాయి రాష్ట్రీయ సభ జరగబడును.

ఒక రాజుగారికి మోటారు ఆబ్బులెచ్చుచున్నట్లు.
బొంబాయి జూన్ 28:—బొంబాయి సంస్థానాధిపతులగు శ్రీరాజాసాహెబు శ్రీ ౧౦ (౧౦) ఏం. జీ. ప్రభావసింహాజీగారు బొంబాయి యధ్యధి కొక మోటారు ఆబ్బులెచ్చు నొసంగిరి.

మదరాసు నైద్యశాలా నాక.
ఉదకమండలము జూన్ 24:—మదరాసు నైద్యశాలా నాక పాఠశాల సింధుకాపునండి గిరిరంగుగారిను తీసుకొని జ్యూనియర్ 23 వ తేదీ బొంబాయి చేసినది మదరాసు నాకాధికారి శ్రీ గరగ్గురుగారికి తలచివచ్చినది.

సర్. సి. శిరిగిన్ నాయరుగారిని విద్యా శాఖాసభ్యులుగ నిన్నుకొనుట:—సర్ హర్ కోర్టుబట్టె గురికి తలుచాత సర్. సి. శిరిగిన్ నాయరు గారికి విద్యా శాఖాసభ్యులుగ నెన్నుకొనుట క్షామియై యున్నది. హైద్రాబాద్ నీకాఖా సభ్యులుగ నెన్నుకొనుటకు ప్రయత్నించి చూడవలయున్న నీ యద్యోగమునకు సర్. సి. శిరిగిన్ నాయరుగారికంటె సభ్యుల నిశ్చయించుట దుర్లభము. మల బారు తీరమున నిగినించు నతి బలాధ్యులైన నాయర్ల వంశమునందు బుట్టి నందుకు సార్థకముగ సర్. సి. శిరిగిన్ నాయరుగారు గంభీరాచారమున మనస్సుకొని నిర్లక్ష్యముగ పని చేయుట కలిగియున్నారని చేరువచేసినపుడు ధాజీయ విధానమునందు ఈయనకు సామర్థ్యాతి కలదు గాని హిందూ మతము నందలి సాంఘిక పద్ధతులను ఈయన నిశ్చల భావముతో విమర్శించుట వలన చాల ప్రశ్నితమైనది. ఈయన సంఘసంస్కరణ విషయము నందు అధికముగ సభిమానముతో పనిచేయుచున్నాడు. ఇప్పుడితన పరిపాలనమునకు తమగుణములను వినియోగింపవలసిన వారైరి. విద్యాశాఖ ప్రభుత్వము చాలాబల్య దేశీయములచే సహజముగ నిశ్చితభావముకను కలిగియుండలేదు. అట్టి శాఖను మన్నించుచున్న మనస్సు కల వారిగాచే చుటకు వీరు సవర్థులని మనము నిశ్చయించవచ్చును అని ఒక పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ప్రకటన
శ్రీమద్యజుర్వేద సంస్థానములోని శ్రీసింహాచలము, శ్రీకూర్మం, శ్రీరామేశ్వరము, మొదలగు యాత్రస్థలములలో నున్న దేవాలయములకు వస్త్రావరణమును చేయగోరు వైశ్యులు, మూలము, మున్నగు వ్యాపారీకరులనుంచి వసూలు చేయబడుచున్న సంకము ౧౯౧౫ సం॥ జూన్ ౧ తేదీ నుంచి పరివారించబడుననియు, ఆ తేదీనుండి శ్రీస్వామివారిని ములుపుచేసేవారు తప్ప తక్కిన సమస్త హిందూ మతీయులు సంకము చెల్లించనక్కరలేకయే సంస్థానములోని దేవాలయముల లోనికి పోయి స్వామివర్ణము చేయవచ్చుననియు నెల్లరకు నియమలన తెలియజేయడ గడుచున్నది.
జె. సి. హెచ్. ఫోలరు
కేసేజరు.

Weather Report.
SIMLA, June 24.
Disturbance off Kathiawar coast has disappeared allowing Arabian Sea monsoon current to extend well inland and rainfall has increased largely in the Peninsula. Disturbed conditions over Bay have developed into storm which this morning was crossing north Madras coast near Vizagapatam. Rainfall has continued in Burma and has appeared on Bengal and Orissa coasts. Over Northern India the weather has been practically dry and temperature is higher than usual. Rainfall has been nearly general in Burma, Chota Nagpur, Central India, west, the Konkan, Bombay Deccan, Hyderabad, Malabar, Madras Deccan and on north Madras coast and local in Bengal, Orissa, Gujarat, Mysore and Southeast Madras. A few falls have also occurred in Assam, west of Unipe Provinces, North West Frontier Province, East Rajputana and Central Provinces. The Principal amounts are: Port Blair one and half inches, Akyab two Tavoy and Bassein one and half, Moulmein one, Lashio two, Silchar three, Barisal and Outback one, Surati and Karwar four, Mirmagao one and half, Ratnagiri one, Malgaon four, Poona three, Sholapur two, Parbani one and half, Hyderabad (Deccan) and Cochin five, Mangalore four, Mercara and Calicut three, Ootacamund one, Masulipatam five, Coconada two, Waltair one.
FORECAST:—An increase of rainfall over the head of the Peninsula.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTER'S AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Mentioned in Despatches.
An Official Statement.

LONDON, June 22.

An issue of the "London Gazette" contains Field Marshal French's list of officers mentioned in despatches, dated May 31st. All ranks and arms are mentioned, including many Canadians and Indians.

New Awards.

The "London Gazette" announces that Flight Lieutenants J. Wilson and J. S. Mills have been awarded the Distinguished Service Cross for destroying a Zeppelin in the shed at Evers.

The "Gazette" also contains awards of some three hundred Distinguished Service Medals, including the following for gallantry in East Africa:—C. Arnall, J. Cunningham-Lawlor, T. Smith, W. Taylor, T. Boyle and R. Woodward, all North Lancashires; H. Cooke, P. R. Heston and G. Le Blanc Smith, of the East African Mounted Rifles; E. C. O. Sullivan, of the Indian Maxim Contingent, signaller N. Lobb, and Indian Telegraphist W. Preston.

Military Birthday Honours List.

LONDON, June 23.

The "London Gazette" contains twenty-eight pages of military birthday honours for services in the field. The following awards are announced.

G.C.B.:—General Sir Douglas Haig.

K.C.B.:—Major-General E. R. C. Graham, T. L. N. Orland, T. D. O. Snow, F. J. Davies, H. H. Wilson, H. F. M. Wilson.

G.C.M.G.:—General Sir H. L. Smith Dorrien and Lieut-General Sir J. Willcocks.

K.C.M.G.:—Lieut-Generals Sir J. G. Maxwell, Sir C. F. N. Macready and W. R. Birdwood.

VICTORIA CROSS:—Lieut. Colonel C. H. M. Doughty Wylie and Captains G. W. Walford.

The New Loan.

A Huge Success.

LONDON, June 23.

The Stock Exchange is engrossed in the new loan, the conditions being unanimously approved. A huge business is being done in conversions, and the loan is a triumphant success. Its popularity is evident, especially in the conversion of consols. The privilege that applicants enjoy the future loans is highly appreciated. Another success in tapping small accumulations by cheques instead of ordinary savings.

Applications for War Loan.

of the Bank of England, in an interview, popularity of the loan, especially pointing out were rushing in primarily for patriotic desire for a victorious issue to the war, to make money. This spirit was good for the confidently anticipated record applications.

Aeroplane Service.

Inventions not Disclosed.

LONDON, June 23.

time in the House of Commons, said that the Aeroplane Service improvised in a hurry. Its study has progressed since the war, and was rapidly as possible. The development of the is a legitimate cause for satisfaction to others.)

acknowledged that the Royal Society had inventions which had not been disclosed.

Exports Restriction Bill Passed.

First Effect of the Bill.

LONDON, June 22.

Commons to-night passed the Exporta-Bill, the first effect of which is to prohibit any goods to Holland except through the Netherlands Overseas Trust, that no goods shall reach an enemy.

Goods Passing Through Holland into Germany.

LONDON, June 23.

declared that there had already been an arrangement with this body. It would keep to its obligations. New arrangements would arrest the goods certainly passing through Holland. The Bill could be extended to other goods contained penalties of fine or imprisonment.

Copenhagen for Germany.

ed the Government's acknowledgment were going into Germany. He said that warehouses in Copenhagen to which streets were filled with piles

TELEGRAMS.

RUDYARD KIPLING ON THE WAR.

Speech at a Recruiting Meeting.

LONDON, June 22.

Mr. Kipling, speaking at a recruiting meeting, gave reasons for making war. He described the state of Belgians who were compelled to work at the bayonet's point for sufficient food to support their life with no more rights than cattle, and who were unable to lift a hand to protect the honour of their women. The same system was prevailing where the Germans occupied France and Poland. If we allowed Germany to win, England's fate would be ten-fold worse. ("C. and M. Gazette" cable.)

Victoria Cross.

A Sergeant Decorated by King.

LONDON, June 23.

H. M. the King this evening personally decorated Sergeant Michael O'Leary with the Victoria Cross.

Medals for Matrons and Nurses.

LONDON, June 23.

The list of those mentioned in the despatch contains names of fifty-eight women matrons of hospitals, nurses etc. They include representatives of the Dominions.

FRANCE.

A Paris Communique.

LONDON, June 23.

PARIS.—The German long range gun has renewed its activity over Dunkirk. Fourteen shells have been fired, killing some civilians.

The Belgians have achieved a neat success in St. George's region. They took a German trench, killing or capturing all the occupants. The communique adds:—In the battle of Arras the enemy, after a very fierce bombardment, attacked various points and were completely repulsed, except southeastward of Souchez, where they regained a foothold in a portion of the trench.

The Germans in the region of the Labyrinth sustained heavy losses. Another German attack was defeated by infantry and artillery fire. The enemy used gas bombs.

The French continue to advance in Alsace and Lorraine, easily repulsing counter-attacks and capturing some prisoners and machine guns.

A Paris Bulletin.

LONDON, June 23.

PARIS.—The evening communique says:—Fifteen long range shells were again dropped into Dunkirk this morning. Our heavy batteries are concentrated on the enemy gun.

German counter-attacks north of Arras ceased this morning. There was only a violent artillery duel during the day.

The German attacks on the heights of the Meuse in Woivre and Lorraine were repulsed.

The French continued their advance in Vosges.

RUSSIA.

Russians at Lemberg and Dneister.

Withdrawing Before the Germans.

Sound Strategy.

LONDON, June 23.

PETROGRAD.—Now that the Russians are firmly established on the Tanew their rearguard at Grodek lakes has accomplished the task of delaying the enemy's advance on Lemberg for two days, while it is increasingly evident that the Russians have the upper hand on the Dneister, there is no objection to saying that new Russian dispositions were decided on weeks ago and the Russian retreat was effected without hitch by Saturday night and the enemy's object to force a decisive battle was foiled. The enemy probably counted on the Russian sentimental reluctance to abandon conquered territory but the general staff for days past has taken the public discreetly into its confidence and the soundness of redistribution of Russian forces is appreciated. It is estimated that there are over two million Austrians, and Germans on a hundred mile front from the Lower Tanew to Mikolijew whence there are 45000 along the Dneister front.

Four Million Troops.

Altogether there are four million enemy troops between the Baltic and Bukhovina. The Lemberg defences on which the Russians have fallen back are five or six miles west of the city. They are of recent construction and in no way impregnable. Their value is lessened by a densely inhabited zone in the rear.

A Russian Communique.

LONDON, June 23.

PETROGRAD.—The Battle around Lemberg is more uncertain than ever.

General Von Mackensen is ominously quiescent perhaps resting his exhausted troops, or preparing for another swing. The communique reports an undoubted Russian success, assuming the offensive the Russians crossed the line of the Tanew river during the night time and bayoneted the Austrians. The enemy made most desperate attacks in the region of Ravarusska but were completely repulsed the Russians taking 840 prisoners twenty officers and machine guns. In the direction of Lemberg there has been some firing. The Russians have secured important success on the Dneister below Nijnesoff. The Austrians had been sending across the Dneister strong forces with which the Russians were engaged for a week in a desperate battle. At dawn on Monday this ended in our complete success. We carried fortified positions farms and villages and have already taken over 3500 prisoners and many machine guns. The enemy in the night fell across the Dneister. Cossacks pursuing them crossed over four enemy bridges and continue to pursue the enemy on the right bank of the river now. The enemy is also retreating from the adjacent villages. Though the town of Zilestehki is holding its ground behind entanglements we stormed on Monday night another three villages taking over thousand prisoners and many machine guns.

TELEGRAMS.

Fall of Lemberg Imminent.

LONDON, June 23.

Russian military experts do not conceal the probability of the fall of Lemberg, although a last desperate stand is being made nearer the city behind the Grodek lines; but the town is not strongly fortified, and even the Austrians, last September, did not attempt its defence.

The German phalanx is approaching the town from the north, by way of Rawarusska, in a wide circling movement, while the Austrians are advancing from south-west. The Russians, however, have succeeded thus far in retiring in good order; hence the German victory is incomplete, while the Germans are confronted by a practically unbroken front possessing unimpaired potentialities for offensive, which will make themselves felt at the most favourable opportunity. The situation is somewhat akin to that on the Western front at the period of General Joffre's retirement upon the river Marne. The strength of the Russian positions upon the Tanew front makes the enemy's offensive northwards improbable.

Germans at Libau.

The Town Being Strongly Fortified.

LAHORE, June 23.

According to a "Civil and Military Gazette" cablegram, a Copenhagen message received in Amsterdam states that the Germans are strongly fortifying Libau and heavy naval guns have been placed in the streets.

ITALY.

Guard of the Adriatic.

Taken Over by Italian Fleet.

LONDON, June 22.

PARIS.—The Italian fleet has taken over the immediate guard of the Adriatic. This is notified in an Order of the Day by the French Admiral-in-Chief, who praises the endurance of the Blue Jackets who have been engaged for ten months in this region.

Italians at Gorz.

ALLAHABAD, June 23.

The "Pioneer's" London correspondent cables: The "Daily Chronicle's" Rome correspondent states that the Austrians are preparing to evacuate Gorz and are destroying stores. The Italian bombardment rendered the place untenable. A few nights ago two squadrons of Italian cavalry rode astray into Gorz, saving the sentries and causing panic among the garrison, who believed the army to be at hand. During the confusion the raiders disappeared, having suffered slight loss.

The Italian and Austrian Alpinists.

LONDON, June 23.

ROME.—It is officially announced that the alpinists on Monday made their first acquaintance with the enemy Alpinists who had apparently just arrived from Galicia. The Italians attacked and repulsed the enemy inflicting heavy losses and taking some prisoners. The Austrian night attacks on the Italian positions at Pavia were repulsed.

UNITED STATES.

Munitions for Germany

Purchased in U. S. A.

ALLAHABAD, June 23.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "New York Herald" states that 15 percent, 12 percent, and 10 percent respectively of the outputs of the factories of Bridgeport, Hartford and Westbury are being purchased by Germany. It is understood that the first shipment went via South America, Holland and Denmark.

AFRICA.

General Botha Without Supplies.

LONDON, June 23.

PRETORIA.—Since the occupation of Windhoek General Botha's movements have been hindered by lack of supplies. The troops have been on half and even quarter rations. Replenishment now permits the resumption of active hostilities, which are likely to be effective.

NORWAY.

A New Phase in the Submarine Warfare.

LONDON, June 23.

A new phase in the submarine warfare is reported by the Norwegian man-of-war "Venus" which arrived at New-castle and reported that midway in the voyage she was hailed by a submarine and ordered to throw overboard most of her cargo consisting of provisions the remainder chiefly wood was allowed to remain. The master was given the choice of jettisoning foodstuffs or having the ship sunk. When the former alternative had been accomplished the submarine disappeared.

GERMANY.

Movements of German Troops.

To Northern France.

ALLAHABAD, June 23.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Daily Telegraph's" Rotterdam correspondent reports that movements of German troops to the western front, mainly to Northern France, are increasing, but the enemy has been forced to abandon the plan of another attempt to break through, for which men and heavy guns have been sent into the fighting line. 200 heavy guns parked near Courtrai have been hastily transported to the district north of Arras.

Advance of the Allies.

The "Times" correspondent, describing the fighting on the road to Lens, says that the advance measured in miles is not great, but that the immediate objective of the advance, only a few hundred yards, is the way to a plain which is now within the reach of the Allies.

యుద్ధ చరిత్రము.

సంవత్సరాది సంచిక! సంవత్సరాది సంచిక!!

ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క అరవ సంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆ సంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ నైస్య సేవ ప్రాచీనతీచి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగవిద్య, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరవిమానాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసాగ్రామచరిత్రము సముత మిక్రింది విషయము లతో ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ పూర్వాములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల నైస్యజలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల నైస్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధ విషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రదేశ్ మరణములం దపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాక్రమియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర సంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినన,

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంచిత్ర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు

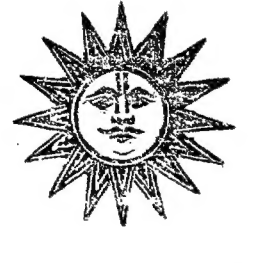
వనోపధి సార్వపరిల్లా

ఇది వనోపధి సార్వపరిల్లా సత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరొగములను బాగుచేయును. కీళ్ళపొట్టు, పాతవాయ్యపుపొట్టు, కజ్జపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రొగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతు వలకు పుష్టినిగలిగించును. సత్తురును కుద్దికఱచి వుద్ధిచేయును. దీనివలన కరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సిసామండును వాడిన తోడనే శరీరములో మెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సిసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగువడును. సిసా వెల య. 1-4-0. కుమ్మకుమందు:— ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రొగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు టకు మందు. సాగవల్లి త్రాగుట వైపుతకు మందు. ఈ రెండుకలిపి నెలరోజులకు సరిపోవుమును 5-0-0.

డాక్టరు డి. వి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనస్వాడి, నం. ౨, బొంబాయి.
Dr. D. V. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

కుంకుమపువ్వు

సృష్టమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా గును గమనింపుడు. కరీస్సాండెన్ను మొదలగునవి గీషున వ్రాయవలయును:—

నారాయణ అందు కంపెనీ.
21, హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

గమము:— ఈమాత్రలను సేవించుట చనమగును, జీర్ణరోగము బాగు కమముగ గలుగును. మలబద్ధ తల దబ్బి 1-కి వెల 1-4-0. తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు.

కూష్మాండ లేహ్యము.

ఈ లేహ్యము వనమూలికా సారంబులతో శాస్త్రాంకితముగా చేయబడినది. ఇది 40 రోజులు సేవించిన శుక్లవర్ణము, అజీర్తి, క్షయలు, మూల శంకలు, శుక్లవ్యాధులు, మహతిమైర్మరిలు మొదలైన అనేక అసాధ్య రోగములను పోగొట్టి బలము, శాంతి, వీర్యవృద్ధి గలనాడై యుండును. మరియు పత్యము లేదు. 40 రోజులకు రెండు డబ్బాలు చాలును. డబ్బా 1-కి రు 2-5-0 లు.

లోగలక్షణము తెలిసినవారికి ఆయా రోగములకు తగిన ఔషధము సరఫమైన వెలలతో పంపబడును.

కోరికవారికి క్షేమాగు పంపబడును.

మేనేజరు, సరస్వతి వైద్యశాల,
మామండురు, కృష్ణజిల్లా.

పచ్చకన్నూరము	వెల	తులం 1-కి	0-2-0
కుంకుమ పువ్వు	"	"	2-0-0
గోరోజనము	"	"	5-8-0
కస్తూరి	"	"	80-0-0

అమృతాంజనం డిపో 10౨ ఫోర్టోరోడ్, బొంబాయి.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమాను తమము.

లో ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సిసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శీలనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు, చర్మనొప్పులు, నొప్పులు, కీళ్ళపొట్టు, పక్షవాతము, నొప్పులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది. నువాసనగలిగియుండును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోకలి నొప్పులు పూతము పోగలవు. దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు పంచభాషాపీఠి చూచికొనిన మోసము గలగడు. అమృతాంజనమునకు సాటి వేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు.

నిత్యవశ్యకములు.

రు. ఆ.	రు. ఆ.
మేలైన మద్యము	నువాసనశక్తి కెద్దబుడ్డి 0-4
నశ్యం శేష 1-కి 0-12	డిటో డజ్జుబుడ్డు 2-0
పీకె (తులములు 120) 8-4	తాంబూలముకు నువాసన
వ్యాపారాలకు మాత్రం 3-0	రాగాకు టిన్ 1-కి 0-4
అరవీకె అందరికి 1-10	డిటో డజ్జు టిన్ 2-8

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలగు ఉచితము.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ,
తపాలపెట్టె నెం 188 రు, మద్రాసు.

ధరతేజ. దేశ హితము

ఉచితము! ఆయుర్యేదము. ఉచితము!!

ఆంగ్లవైద్యవిషయమందును ఆయుర్యేదపద్ధతులందును మనకుగల అనుభవముకల్గి నేకరింపబడిన వైద్యరహస్యభరితమైన **వైద్యవిద్య**

అను పుస్తకము కొనువారికి భరోగాని పోస్తేజిగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:— రాజవైద్య న్యాయాణ్డీ కేకవడి 20 ఫీచుబార్, మద్రాసు.

మహారాజా సాప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుక వలన దేహమందలి యేర్పాట: మునయుండు రోమమును చెకుపులేక శుద్ధమగు గాను చర్మము యొక్క శుభ్రావ ప్రాస రంగును కాంతిని పో గొట్టక చేయు (సాప్) ఇది ఒకటి. వెల 6 డబ్బాలు వెల్లు 1కి 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4ఆ.

ఆర్. వి. పండిట్ అందు కంపెనీ, 5 బందగపేటి, మద్రాసు.

నూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, బొలంత రోగములకు, నాతిములకు, చిన్న చిడ్డల జబ్బులకు, పుట్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన ముందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బూగారమున కన్న ప్రియమగుచేతను, వలసిన సమయములందు దొరకుట దుస్సము. నూరి పోషకముల కస్తూరి యందలిర వదార్దము (వియును జేర్చబడవు. ఇంత వరకు మాత్రాపునుండి కొనినవారల కీర్తిషము తెలియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలిత కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ. 30-00

అమృతాంజనం డిపో 6 తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు

వృత్తాంత లేఖలు

నెల్లూరు వార్తలు.

(ఒక విలేఖరుని యొద్దనుండి)

కాలమాసము.

నెల్లూరు జూన్ 21:— ఎండాకాలము గడచుకొని ఎండలు హెచ్చుచున్నవి. వెన్నాడి ఎండిచిక్కిపోయినది. రాత్రింబగళ్లు పడుచుటిగాలి విడువక వీచుచున్నది.

శుభవార్త.

కడదిన గురువారము, 9 మాసములు నిండిన మగశిశువు బొసవోవద్దనున్న పంటకాటనబట్టిన నీర్ల మైదీయైందెను. ఇది ఎవరో విధన, గర్భముధరించి అవమానముభరింపలేక చేసిన కృత్యమని తోచుచున్నది గాని పోబడి దొంగిలెట్టులేదు. ఈ విషయమై పోలీసువారు తగిన జాగ్రత్త వహించిన గాని ఈ పాత్రలు ఆడుగుంటవు.

జట్కాలలని ఆపాయము.

తే 17 ది సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ఆత్రితోట ఆగ్రహారము వద్దకున్న కొడాయికి సమీపములో పోవుచున్న 60 సంల కుమార్తెను ఒక కాపురమైన బండిపోయెను. తలకు మాత్రము గొప్పగాయము తగిలెను. వెంటనే ఆసుపత్రికి గొని పోయిరి. బండివాడు తప్పించుకొనిపోయెను గాని కొన్ని నిమిషములకు అదే బండి బండితో అగొనివచ్చుచు వానిని గుర్తించి పోలీసువారు చార్జి చేసిరి.

ఒక మరణము.

ఈ జిల్లా అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగా నున్న యా. రంగస్వామిఅయ్యంగారు కొలదిదినములనుండి రాచగ్రామములో బాధపొందుచు ఈ నెల 17 తేది రాత్రి 9 గంటలకు కాల భయము నొందిరి తెలుపుటకెంతయు చింతిల్లుచున్నాము.

నాటకములు.

ఈనెల తే 19 ది శనివారము శ్రీజ్ఞానోదయ సమాజము వారు కీర్తిశేఖరైర ధర్మము రామకృష్ణమాచార్యులవారిచే రచించిన "ప్రహేళిక" నాటకమును బొసవోలలో ప్రదర్శించి నాటికేయి పాత్రధారులెల్లరును వారివారి సామర్థ్యమును చూపిరి. పురవాసులేగాక తదితర గ్రామవాసులును శ్రద్ధావంతులై చూడెడిరి.

ఒక్కోరి వార్తలు.

(స్వకీయవిలేఖరుని వద్దనుండి)

కాలమాసము.

బల్లారి జూన్ 22:— కాలము బహువిశేషము. చెండు మూడు దినములక్రిందట విపరీత వైశయిండ్లలు కాయుచుండెడి దిప్పడిప్పడే తగ్గి గాతికి ప్రారంభమైంది. రాత్రిలందు త్రేయముల సముత మెల్లవివారికప్పడే దుప్పటులు కావలసినవచ్చుచున్నవి.

ఒక విరాళము.

"మదరాసు ఆనుప్రతియోధ" మ గారు, ఆనెగొంది మహారాజువారు శ్రీ. కిరంగదేవరాయలవారు అయిదువందల రూపాయల విరాళ మొసగి వారు.

తేనెనిసెలవులు.

వైసెలవులకనియూబడియుండిన పాతకాలలు, కొద్దులు తెనువడినవి. విద్యార్థులును వివాదకులును వివిధమార్గముల విచ్చేయుచున్నారు. ఇటీవలందు గడచేసినవిద్యార్థులు సంతోషముగా నొకవోలేరి మాట్లాడుచుంటున్నారని, తప్పిపోయిన వారి కల్గిపోనమైన వెములును, చూడ ఆనందమును, విచారమును కలుగుచుండును.

వీధివార్తలు.

రాజధానియంతయు మెలమెట్టుచుండ మాయూరు మాత్ర మూరకుండునా? స్కూలు కేరళలపొత్తుకు పోయిన సుమారు 45 మురు విద్యార్థులలో కట్టుమాత్రమే గడతేరి వారట.

పాఠశాల.

నిన్నటిదినము సాయంత్రము 6 గంటలకు బల్లారి పురజన సభాసమిగిలములో నొక సభ జరిగెను. అండ్రియి విషయముల విచారించి తీర్మానింప బడెను. (1) గౌరవ నీయులకు సర్. సి. శంకర్ నాయకుగారికి సారవశామిక సభలో విద్యార్థుల కొరత మట్టించుటను, గౌరవనీయులకు కి. కి. స్కూలు అయ్యుచుగారు కె. సి. యస్. వి; బిరుద పొందగలిగిండుటను సంతోషించి వారికి వార్త ముస

వచనములు పంపుట. (2) గవర్న మెంటు వారు లోనికి తెచ్చి పెట్టిన స్కూలు ఫయలు పద్ధతియొక్క లాభనష్టముల పరిశీలించుటయును, ఇంటరుమీడియేటు తరగతియందు సంభవించుచున్న కష్టముల గూర్చి విచారించుట. (3) పురమందు కొన్ని కట్టుకాణముల స్థలార్జయముల గూర్చి విచారించుట. (4) చాల్లె నెలలో హాస్పేటయందు జరుగబోవు బల్లారి జిల్లా కాన్ఫరెన్సులో చప్పింపదగిన విషయముల నిర్ణయించుట (5) దత్తమండలములో పైట్లనున్న కళాశాల విషయమై తీర్మానించుచున్న తీవ్రమైన పునః ఆలోచించి బల్లారి యందే పైట్లనున్న సర్కారువారి కోడట.

ఆర్యవైశ్య మహాసభ.

వైసభలో తీర్మానించుచున్న కొన్ని తీర్మానముల నవ్వడే నుజుదీవుచున్నారు. ఆశాచము బ్రాహ్మణులకలె యాను పదిదినములే యనుభవించునట్లు తీర్మానించిరి. యు సభావ్యవసంఘాధ్యక్షుడే అకట్టుబాటుకు లోబడక 16 దినములు మైలతోనుండి వారు. సాధ్యముకాని తీర్మానము లేల చేయవలయును?

బారువ వార్తలు.

(ఒక విలేఖరుని యొద్దనుండి)

బోర్డుపాఠశాల హెడ్ మేస్టరు సానము.

బాకవ జూన్ 20:— ఈ పాఠశాల పూర్వముకన్న నెంతో యున్నతస్థితియందున్నది. ప్రస్తుతిము 110 మంది విద్యార్థులు విద్యార్థిభాగము చేయుచున్నారు. హెడ్ మేస్టరు సేమాని రంగవాయలుగారి యధికారములో నిది యభివృద్ధి నందిన దనుటకు సందేహములేదు. ఈ పాఠశాలలో ప్రారంభమున వీరు 4 సంవత్సరములు ఫస్టు అసిస్టెంటుగానుండి తదుపరి నేటివరకు సుమారు 22 సంవత్సరములు హెడ్ మేస్టరుగా నున్నారు. వీరు లోవర్ సెకండరీ పరీక్షలో కృతార్థులయి పిమ్మట సబ్ కాంట్రీ ప్రొఫెసరు యెలిటికి సర్టిఫికేటును గలిగి యున్నారు. వీరు శత్రువర్తన గలవారగుటచే నొకే గ్రామములో నొకే తాలూకా బోర్డు క్రింద నింతకాలము పనిచేయుచున్నారు. విద్యార్థుల హృదయముల జొచ్చునట్లుగ పాఠములు బోధించుటయందు వీరికి మంచిసామర్థ్యము గలను. నాల్గవతరగతిని బోధించుటకు వీరు తగియున్నారని యనపెక్కురుగారు కూడ వాక్రచ్చియున్నారు. విద్యార్థుల సంఖ్య పెరుగుటచే నిదివరకున్న యగ్గు రుపాధ్యాయులుగాక నాల్గవతరగతికి బోధించుటకు హెడ్ మేస్టరుసానము భారీ అయినది. ఈ పాఠశాలయందు చిరకాలానభవము గలిగి, తనయాభివృద్ధియు ఇందులో గడపుటకు నడుమకులయి యీసానమును పొందుటకు అర్హతగలిగియున్న వీరికి ఇచ్చుటకు బరలుగ టీచర్ సర్టిఫికేటులేని లోవర్ సెకండరీ గ్రేడువారిని ఇదరు పాఠశాలలో హెడ్ మేస్టరుగా నియమించుట కోరవలయును. పాఠశాలాధికారులు ఇందువిషయమై శ్రద్ధగైకొని న్యాయమిప్పించెదరుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

బోర్డుపాఠశాలభవనము.

ఈ పాఠశాల భవనమునకై సుమారు 8000 కాళ్లకును అయినది. పనిప్రారంభింపబడి గోడలు కట్టుచున్నాడు. భాలురు పాఠశాల తెనుకక పూర్వము కూర్చుంటుటకు వసారాయండక పోవుట కలస బాగును ఎండలో నిలువబడవలసియున్నది. కాని బాటర పోకర్మాగము భవనముట్లు వసారా త్వలో కట్టించెదరుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

పాలికాపాఠశాల.

ఈ పాఠశాల స్థాపించి సంవత్సరము నాలుగుమాసములు న్నున్న సుమారు. 60 పాలికలు ప్రారంభమునండి యున్నాడు. లగాయతునుండి ఒక్క యుపాధ్యాయుని నియమించుట కల్ల పాలికల సంఖ్య యభివృద్ధియగుటకు బదులుగ క్రమేణ తీసివేయుచున్నది. త్వగలో అధికారులు చూచువిషయమై శ్రద్ధగైకొని పోకర్మ యుపాధ్యాయుని నియమించెదరుగాక.

హిందూ దేశ సేవక సంఘము-పూనా.

పదియవ వార్షికోత్సవము.

హిందూదేశ సేవక సంఘముయొక్క పదియవ వార్షికోత్సవము నడుపుటకుగాను సంఘమువారిందరు, కడచిన శనివారము ఉదయమున ఎరిమిడింటలప్పరతువారి ప్రధానస్థానమున కూడిరి. ఆ సమయమున గౌరవనీయులగు శ్రీరీవాస శాస్త్రిగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. నాటినుండి ఆ సమావేశము 5 రోజులవరకును జరుపబడి 16 వ తేదితో ముగిసినది. ఈ సంవత్సర సభను నూతన సమాధ్యక్షుడచే జరుపబడుటయు చిరపరిచితమై గోఖలేగారిమూర్తి కనుబడకపోవుటయు విచారకరములైన యంశములైనను కార్యములన్నిటిని వారు త్యాగముతోనే నెరవేర్చిరి.

మొదటివాటియందుయనున అధ్యక్షులు కొన్ని హితోపదేశములచేసిరి. ఈసంఘము ఏయడ్యేతములలో నెర్పరుపబడెనో ఆ యుడ్యేతములు నెరవేరుటకును సంఘము సర్వజనలచే నాదరించబడుటకును సాధనములు కొన్నిటి నాయన దెలుపఁజేసిరి. అంతటితో సభ జాలింపబడినది. వారు మధ్యాహ్నము మూడుగంటలకు మరల సమావేశమైరి. అప్పుడు అధ్యక్షుడు మరలనవ్వశించెను. సంఘముయొక్క చరిత్రమును గూర్చియు ప్రారంభమునుండి నేటివరకు జరిగిన పనిగూర్చియు నుడువుచు దేశభక్తియొక్క ప్రభావితప్రదముగను చేయగోరిన ఆశాపరు లగు యువకులకు ఈసంఘము తానొక ప్రదమగునని ఆయన చెప్పిరి. అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము ముగియగానే సభ రాత్రి భోజనాంతము వరకు జరుపబడెను. తిరిగి సభ మొదటిదగ్గనే అనేక తీర్మానములకు విషయములను చర్చించిరి. ముందు సంఘము వారు చేయబోవు కార్యములను గూర్చిగూడ వారొకటొకటిగ మిగిలిన నాల్గవినతలలో వివరించిరి. వార్షికోత్సవమునకు వచ్చిన సంఘమువారి కందరకు ప్రధానస్థానముననే బసలియబడెను. వెద్యనైజా గల గోఖలేగారి ఛాయాపట ముమందిరమున చూపబడినది. అది ప్రత్యేకముగ నీనభకారకే చేయబడినది.

శ్రీకృష్ణమోహన నాటక సమాజము.—ఈకంపె

నీవారు సుమారు నాలుగుమాసములనుండి మండపేటలో నాటకములు ప్రదర్శించుచున్నారు. అందు సి. యస్. నటేశంగారి ఆంజనేయవేష మున్నవిధముల తగియున్నది. వారికి నాలుగు బంగారుపతకములును ఒక బంగారుతోడాయను మాపురజములు ఆలమారు రాజాగారును బహుమానముగా నొసంగిరి. ఈ గ్రామములో క్రొత్తగా స్థాపించిన యొక కండ్లీటు సెకండరీస్కూలుకు శ్రీ సీతారామ పుస్తక భాండాగారము వారి ఆధిపత్యముక్రింద శ్రీయుత పున్నమరాజ వెంకట్రావుగారి కోరికపై "అంకాదవాస" మను నాటకమును ప్రదర్శించి అందువలన వచ్చిన 60 రూపాయలను ఒసంగి తమకుగల విద్యార్థిహాసమును వెల్లడించి పురవాసుల ప్రోత్సములకు పాత్రులైనందుల కెంతయు సంతసించుచున్నారు. అని దంటు కృష్ణమూర్తిగారు మండపేటనుండి వ్రాయుచున్నారు.

The Fascinating Perfume OTTO DILBAHAR (REGD.)

అందరి మనస్సును రమించుజేయు

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వవాసనయను కలదు. ఆలోకహార సారాయి నెండగువాటియొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు చేతులద్దలోగాని చొక్కాయ నెనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందనము మధ్యలోనంటె యెంత సుఖమయి వాగనను అనభవించ వచ్చునో అంతఅనభవించును. ఇతర వాసనలు యే వేయండినా ఆటోదిల్ బహారు యొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసిప

వెల 1/2 డ్రాము 1-కి రూ. 0.8-0	వి.పి. చార్జి రూ. 0.4-0 ప్రత్యేక
,, 1 డ్రాము 1-కి ,, 0.12-0	
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0	

ట్యూబిల్బహారు సుగంధకార్డు ఒకటికి వెల 0—1—0.

వీటినితీయునప్పుడు ట్యూబిల్బహారు మేరును పరిశీలించి తీయలెను. ఈసుగంధ దృష్టము గొప్పగొప్ప మేరుగల దుకాణములలో దొంగును. అటు దొరకనియెడల పోలో ఏజెంట్లు పోలో ఏజెంట్లు:—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అన్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 15కి బాక మద్రాసు ఏంట్:—మేరా పురమోర్తెస్ ముల్త్రి, నెం 29, చెనబాక్కోడ్. పూలం